A° 1863. DONDERDAG 5 Maart. N° 55.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden *f* 6 voor Rotterdam, en *f* 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... *f* 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

NATIONALE MILITIE.

Oproeping voor den Militieraad.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM doen te weten:

dat de Militieraad voor deze Gemeente zijne eerste zitting zal houden op den 11, 12, 13, 16 en 17 dezer maand, tot het doen van uitspraak omtrent:

de vrijwilligers voor de militie;

de lotelingen, die redenen van vrijstelling hebben ingediend;

de lotelingen, die ingevolge artt. 55 en 56 der wet niet of voorloopig niet tot de dienst bij de militie worden toegelaten;

alle overige lotelingen;

dat die zitting zal worden gehouden in het Oudemannenhuis, des morgens ten 10 ure, in de volgende orde, te weten:

Woensdag den 11 *Maart* 1863,
voor de lotelingen van n.° 1 tot n.° 170 ingesloten;

Donderdag den 12 *Maart* 1863,
voor de lotelingen van n.° 171 tot n.° 345 ingesloten;

Vrijdag den 13 *Maart* 1863,
voor de lotelingen van n.° 346 tot n.° 525 ingesloten;

Maandag den 16 *Maart* 1863,
voor de lotelingen van n.° 526 tot n.° 715 ingesloten;

Dingsdag den 17 *Maart* 1863,
voor de lotelingen van n.° 716 tot n.° 914 ingesloten.

dat derhalve de bovenvermelde lotelingen alsmede die welke uithoofde van ligchaamsgebreken of eenige andere reden wenschen te worden vrijgesteld, worden opgeroepen om op de voormelde dagen voor den Militieraad te verschijnen of, indien zij wegens ziekte of gebreken daarin verhinderd worden, daarvan aan gemelden Raad kennis te geven, aangezien zij bij gebreke hiervan worden beschouwd als geene reden tot vrijstelling te hebben en alzoo voor de dienst zullen worden aangewezen.

Rotterdam den 2 *Maart* 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM, gezien de rapporten betreffende den brand, die in den ochtend van den 15 Februarij ll. heeft plaats gehad in een pand aan den Schiedamschendijk, wijk 3, n.° 121.

Gelet op art. 52 der Verordening op de Brandweer te Rotterdam (Gemeenteblad n.° 45 van 1857),

Doen te weten dat aan de manschappen der spuiten van de na te noemen wijken premien zijn toegekend, als:

De *eerste premie* ad Vijf en Zeventig Gulden, aan de manschappen der spuit van de 5de wijk, waarvan zijn: Brandmeesters, de heeren *M. J. Mensing*, *J. Hooykaas Jr.* en *J. H. van den Ende;* Brandspuitmeesters, de heeren *A. Sips*, *J. Stok* en *C. van Vianen.*

De *tweede premie* ad Vijftig Gulden, aan de manschappen der spuit van de 3de wijk, 2de kwartier, waarvan zijn: Brandmeesters, de heeren *J. van Kempe Valk*, *J. M. Dupont* en *B. Hausman;* Brandspuitmeesters, de heeren *J. L. G. van der Hulst*, *J. A. Burksen* en *H. Th van Arom.*

De *derde premie* ad Vijf en Twintig Gulden, aan de manschappen der spuit van de 15de wijk, 1ste kwartier, waarvan zijn: Brandmeesters, de heeren *C. F. Boer*, *A. Overdijk F. Hzn.* en *P. J. H. Pollen;* Brandspuitmeesters, de heeren *W. Pleysier*, *J. J. Hop* en *P. Isaacs.*

Wordende hiervan bij deze *eervolle melding* gemaakt.

Rotterdam den 2 *Maart* 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

ROTTERDAM 4 Maart.

Uitslag der Verkiezing

van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het hoofdkiesdistrikt Rotterdam.

Ingeleverde Biljetten	1670	
Van onwaarde	21	
Geldige Biljetten	1649	
Volstrekte meerderheid	825	stemmen.
De heer *W. A. Viruly Verbrugge* erlangde	1058	„
„ „ *F. s' Jacob* „	460	„
„ „ mr. *M. Bichon van IJsselmonde* „	121	„

Derhalve *verkozen* de heer

W. A. Viruly Verbrugge.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van het middelbaar onderwijs voortgezet en ten einde gebragt, nadat de Min. van Binnenl. Zaken eene breedvoerige rede had gehouden, ter wederlegging der door de sprekers van gisteren geopperde bezwaren. Drie punten, ontleend aan de zitting van heden, moeten bijzonder uitkomen: 1°, de dilatoire exceptie van den heer Groen; 2°, de niet-opneming der gymnasia in dit ontwerp in verband met een amendement van den heer Wintgens, en 3°, het amendement mede op art. 1 voorgesteld door den heer van Heemstra.

Wat het eerste punt betreft, had de heer Groen in zijne rede van gisteren te kennen gegeven dat de behandeling van dit onderwerp voorbarig was te noemen, zoo lang niet een nieuw koloniaal debat was gevoerd. De Min. zag in dit denkbeeld een streven gelegen om eene nieuwe koloniale agitatie in het leven te roepen. De heer Groen antwoordde daarop dat dit niet in zijne bedoeling had gelegen, maar dat het niet te ontkennen was dat de koloniale politiek der Regering door de Eerste Kamer was afgekeurd. Dat antwoord gaf den Minister aanleiding om te verklaren dat omtrent de koloniale onderwerpen slechts een parlage en niet meer dan eene *parlementaire conversatie* had plaats gehad, terwijl de Minister tevens niet kon toegeven dat de Regering in de Eerste Kamer een nederlaag had geleden, daar nog geen bepaalde onderwerpen van koloniaal belang aan de beslissing van de Vertegenwoordiging waren onderworpen. De heer van Lynden stond daarna op, om als zijn gevoelen uit te drukken, dat de opvatting des Ministers, indien spr. onbescheiden wilde zijn, was onbeschaamd, maar nu hij bescheiden wil zijn, was onverantwoordelijk. De Minister gaf daarop te kennen, dat zijne waardigheid welligt niet medebragt om den spreker op die woorden te antwoorden; dat de Minister niet ligt de achting uit het oog verliest welke aan de Vertegenwoordiging toekomt, maar dat hij, indien hij het woord *parlage* bezigde, daarmede niet alleen bedoelde het jongste debat in de Eerste Kamer, maar het karakter der koloniale discussie in de beide Kamers in de laatste jaren. Hiermede nam dit incident een einde.

2°. Door den Minister werd in zijne rede betrekkelijk het bezwaar van de niet-opneming der gymnasia aangetoond, dat de Grondwet ten dien opzigte volkomen vrijheid liet. Het tegendeel meende de heer Godefroi uit de beraadslagingen bij de Grondwetsherziening te moeten afleiden, welke spreker zich aansloot aan een amendement van den heer Wintgens, strekkende om in art. 1 eene bepaling in te lasschen, dat eene bijzondere wet het klassisch middelbaar onderwijs regele.

3.° Een ander amendement, door den heer van Heemstra op art. 1 voorgesteld, beoogt de opneming eener definitie van middelbaar onderwijs en de uitbreiding van den omvang van dat onderwijs door toevoeging der gymnasia, der scholen tot voorbereiding voor de militaire akademien en der scholen voor handel- en zeevaart. Dit werd krachtig ondersteund door den heer Heemskerk Az. Deze amendementen zullen morgen verder in discussie komen.

In de jongste berigten uit Rome, gisteren door ons per telegraaf medegedeeld, was er sprake van, dat een persoon, die in naauwe betrekking stond tot den kardinaal Antonelli, gevangen was genomen. Natuurlijkerwijze heeft dit feit groote sensatie gemaakt, te meer omdat er alle mogelijke openbaarheid aan is gegeven — de arrestatie had, midden op den dag, op het Corso plaats — en omdat de heer Fausti eene hooge maatschappelijke positie bekleedde, om niet te spreken van het aanzienlijk fortuin dat hij bezit. Volgens de nadere bijzonderheden welke ons geworden, zou dit feit van een hoogst belangrijk politiek gewigt worden. De Fransche gezant zou tusschenbeide getreden zijn, omdat de heer Fausti belast was met de bevordering van de godsdienst-aangelegenheden, die op Frankrijk betrekking hadden. Deze zou den kardinaal Antonelli inlichtingen hebben gevraagd, die verklaard had dat alles buiten zijn weten was geschied; hij zou zich de quaestie zoodanig hebben aangetrokken, dat hij zijn ontslag had aangeboden. Men is nog in het onzekere of Pius IX dit heeft aangenomen.

Behalve dit zeer gewigtige incident, maakten de depêches melding van het toenemen van pogingen der actiepartij om op nieuw geheime genootschappen op te rigten. Naar men verzekert zou de Mazzinistische partij van de meetings, te Genua, Napels, Milaan en Florence gehouden, gebruik hebben gemaakt om de bondgenooten te vereenigen en te beraadslagen over de maatregelen, die in de Romeinsche aangelegenheden moesten genomen worden. Strooibilletten zouden zijn verspreid, waarop deze woorden voorkwamen: „Wij willen een eenig Italië." De woorden „met Victor Emmanuel" kwamen er, in strijd met de gewoonte, evenwel niet in voor.

Al deze gebeurtenissen maken dat de oogen op nieuw op Italië worden gerigt; zoo als altijd verspreidt men geruchten, dat de gezondheid van den Paus wederom veel te wenschen overlaat, en men verdiept zich in gissingen wat er toch zal gebeuren als die zetel eenmaal vacant zal zijn geworden. Men vleit zich dat Frankrijk aan de Romeinen dan de vrije beschikking over hen zelven zal geven; maar de verklaring die Napoleon zou gegeven hebben, dat Frankrijk het zich meer dan ooit ten pligt zou stellen om te Rome te blijven, wanneer de Paus den tol aan de natuur mogt hebben betaald, geeft niet veel hoop op de verwezenlijking van dat vooruitzigt.

Mag men geloof hechten aan een schrijven uit Frankfort aan het Journal des Débats gerigt, dan zouden twee Staten, die een deel uitmaken van den Duitschen Bond, geprotesteerd hebben tegen het binnenrukken van de Russische troepen in Silezië. Deze provincie verkeert in eene gansch andere omstandigheid dan de provincie Posen, en is geenszins afhankelijk van Pruissen alleen. Zij is zoowel Duitsch als Pruisisch, en maakt een deel uit van den Duitschen Bond zoowel als van Pruissen. Indien deze provincie door een vreemde Mogendheid zou overweldigd worden, dan zou het Berlijnsche Kabinet onbetwistbaar het regt hebben om de hulp van den Landdag in te roepen tegen de overweldigers. Dus is niets natuurlijker dan dat de Landdag er tegen op zou komen, dat Pruissen willekeurig aan vreemde troepen de vrijheid gaf om Silezië door te trekken. Den heer von Bismarck-Schönhausen wordt dus een nieuw échec voorbereid.

Even als bij alle ministerieele crisissen, verdringt in Madrid het eene gerucht het andere. De telegraaf — wij wenschten dat zij ons alleen facta overbragt — doet ze ons alle geworden en levert een zonderling mengsel van allerlei ministerieele kandidaten. Volgens de laatste depêche [zie ons N.° van gisteren] zou de markies de Miraflores tot president van den Raad en tot Minister van buitenlandsche zaken zijn benoemd.

Deze is te bekend door zijne ultra-conservatieve beginselen, die hij in den Senaat steeds trachtte ingang te doen vinden, dan dat er eenige twijfel aangaande de kleur van het Kabinet zou kunnen bestaan. Een behoudend ministerie is dus door een reactionnair Kabinet vervangen.

Uit Amerika geworden ons sedert eenigen tijd weinig belangrijke berigten. Een telegram, heden ontvangen, meldt, dat de Senaat de wet heeft aangenomen, waarbij bepaald wordt, dat alle burgers, tusschen de 20 en 45 jaren, gedurende drie jaren militiepligtig moeten zijn.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 3 *maart.* — Men leest in The Times: „Het is zeer gelukkig voor den Koning van Pruissen dat de openbare meening hem belet heeft verder te gaan. Die Souverein zou welligt 80,000 man naar Polen gezonden en aldus aan de heerschzucht van een krijgshaftigen Staat de gelegenheid verschaft hebben om zich van eene provincie van Pruissen meester te maken.

„Eene nota van lord Russell, in bewoordingen vol van waardigheid opgesteld, is naar Berlijn gezonden. De protestatiën van Frankrijk en Engeland zullen Wilhelm 1 in zijne vaart stuiten. Indien het Pruissische leger Rusland geholpen had om Polen te verpletteren, zou de Koning van Pruissen geen enkelen vriend in Engeland gevonden hebben wanneer hij door Frankrijk ware aangevallen."

— De bill, waarbij de heer Gladstone eene vermindering voorstelt van de belasting op den tabak, is nog niet voor de tweede maal gelezen. De loop der debatten moet leeren hoe ver het zedenbederf in Engeland reeds wortel geschoten heeft en hoe vele offeranden op het altaar van Nicot elk jaar gebragt worden. Hoe ver liggen de goede tijden achter ons, toen Koning Jacobus I een oude klassieke vlo·k met de woorden „Fumo pereat qui fumum vendit" inkleedde en zijne goedkeuring over de deugden van den tabak „precious stinke" op de volgende wijze te kennen gaf: „De gewoonte om te rooken is voor het oog afzigtelijk, voor den neus walgelijk, voor de hersenen schadelijk en voor de longen gevaarlijk; de zwarte stinkende walm gelijkt het meeste op die, welke uit de diepste diepte van den bodemloozen afgrond opstijgt.

— Sedert eenige dagen heeft men in de City gesproken over het plan om de obligatiën der Nationale schuld, die thans op naam zijn gesteld, te veranderen in obligatiën aan toonder, zoo als dit bestaat in Frankrijk en Nederland. The Morning Star bevestigt dit gerucht en voegt er bij: Wij gelooven thans gemagtigd te zijn mede te deelen, dat de Kanselier van de schatkist voornemens is om eerlang een ontwerp van wet in te dienen, om dit doel te bereiken. Wij kunnen voor alsnog niet mededeelen hoe of deze verandering zal worden tot stand gebragt, maar wij weten, dat de heer Gladstone voornemens is het publiek het gemak te verschaffen om consols te koopen en te verkoopen zonder den omslag, de vertraging en het vervelende, dat eene overschrijving bij de Bank na zich sleept. Er zullen certificaten worden uitgegeven, voorzien van coupons, terwijl kapitaal en interest aan toonder zal betaalbaar gesteld worden. — The Economist is dit plan natuurlijk zeer genegen; het blad voert de navolgende gronden aan om deze verandering tot stand te brengen.

„De Engelschen zijn in vele zakelijke aangelegenheden veel minder volmaakt dan andere Natiën, omdat zij ze veel vroeger in praktijk bragten. Wij waren het model of een van de modellen, die andere Natiën copieerden, maar zij bragten daarbij verbeteringen aan, hetgeen wij niet deden. Zij zijn ons daardoor in menig opzigt vooruit.

„Dit is ook het geval met de regeling van onze nationale schuld. Die schuld, zoo niet de eerste, dan toch een van de eersten, is verreweg de grootste en is in menig opzigt een *model schuld.* Zoo geeft Frankrijk gemakken bij den koop en verkoop die wij niet geven, en die wij zouden moeten geven. Thans kunnen de consols slechts op ééne plaats van eigenaar worden verwisseld, n. l. bij de Bank van Engeland.

„Indien dit werd toegestaan, dan zou het ongetwijfeld zeer bevorderlijk zijn aan de transactien in Londen. De uitgifte van certificaten aan toonder zou den houders tevens in staat stellen om daarop beleeningen te sluiten, zonder dat deze hunne handelwijze openlijk bekend zou zijn. Daartegenover staat dat de betaling van de interessen niet zoo gemakkelijk zal zijn en dat men gevaar loopt de certificaten te verliezen, maar de nadeelen kunnen toch verreweg niet opwegen tegen de voordeelen."

FRANKRIJK.

PARIJS 3 Maart.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Het antwoord, dat de Keizer aan don Xavier van Isturitz gegeven heeft, kenmerkt zich door zulk eene welwillendheid, als men zelden heeft opgemerkt in de woorden, bij soortgelijke gelegenheden tot diens voorgangers gerigt, en bijv. laatstelijk bij de receptie van generaal Concha, markies van de Havana. Toen was dan ook de verhouding tusschen Frankrijk en Spanje tamelijk gespannen door het verbreken der conventie van Londen; toen rekende Koningin Isabella er nog op, om den Mexikaanschen troon te doen bestijgen door den zoon van Koningin Christina, den hertog van Montmorot, die tegenwoordig ordonnansofficier van Keizer Napoleon is.

Thans is de goede verstandhouding hersteld, dank zij de tusschenkomst van Koningin Christina en den invloed van Keizerin Eugénie, zoodat de Keizer bijzonder welwillend kon zijn en de beste wenschen uitsprak voor Spanje's grootheid.

De Moniteur deelt een uittreksel mede uit het rapport, door generaal Forey uit Orizaba afgezonden, onder dagteekening van 25 januarij. Onze troepen hebben in de laatste zes maanden geen stap voorwaarts gedaan, en men moet wel tot de gevolgtrekking komen dat alle pogingen om de Mexikanen te beschaven tot op dit oogenblik nog tot geen zeer opmerkelijken uitslag hebben geleid.

Men verzekert dat de Senaat zich nu aanstaanden zaturdag zal bezig houden met de adressen betrekkelijk Polen. De rapporteur is de heer Larrabit, een oud soldaat van het eerste Keizerrijk, de eenige die bij de beraadslaging over het adres van antwoord zijne stem verhief ten gunste van Polen. Voorts wil men weten dat Prins Napoleon, die dit jaar het woord niet heeft kunnen voeren over Italië, zich nu zaturdag zal schadeloos stellen. In ieder geval schijnt men zich voor te bereiden op een wezenlijk parlementair tournooi.

Omtrent de Poolsche zaken is de Moniteur intusschen bij voortduring niets beter ingelicht dan het publiek; men merkt alleen op dat de patriot Langiewicz in ons officieel orgaan generaal wordt genoemd. De depêches, die ons heden geworden, zijn weder geheel in strijd met die van gisteren, welke het deden voorkomen als of het legerkorps van Langiewicz uiteengejaagd en hij zelf gewond was. Thans zou hij aan het hoofd van 6000 man een Russisch legerkorps hebben verslagen. Laatstbedoelde tijding is hier met levendig genoegen ontvangen; dagelijks vertrekken zoowel Fransche als Poolsche vrijwilligers uit Parijs.

Ook de wapenen schijnen in Polen meer aan te komen. Een fabriekant te Luik, die met het Italiaansche Gouvernement in onderhandeling is over de levering van 40 000 geweren, heeft daaromtrent eene zeer spoedige beslissing gevraagd, dewijl er dagelijks groote aanvragen uit Polen ontvangen worden.

Men weet het thans zeker — en het was trouwens wel dadelijk te voorzien — dat er geenerlei materieele hulp op officieele wijs aan Polen zal verstrekt worden. Het ongelukkige rijk zal de zelfde leus moeten aannemen, die vóór twaalf jaren den ondergang van Italië bewerkte: „Italia fara da se." Op hulp van vreemden valt niet te rekenen; misschien echter zal juist die zekerheid moed en krachten verdubbelen en tot de overwinning leiden. Er wordt beweerd dat Frankrijk den Czaar zou hebben aangeraden, om den strijd te beëindigen door eene dadelijke en algemeene amnestie en de uitvaardiging van een decreet, houdende herstelling der constitutie van 1815. De telegraaf zal ook u het berigt hebben overgebragt, dat niet alleen in Engeland en Italië meetings worden belegd ten gunste van Polen; ook te Stockholm had eene dergelijke bijeenkomst plaats. Dit feit krijgt te meer gewigt, wanneer men let op de nabuurschap van Zweden en Rusland, waardoor de eerste Mogendheid welligt de eenige is, die eene voor de Polen nuttige afleiding kan geven.

Het gerucht, hier gisteren en eergisteren in omloop, omtrent een aanslag op het leven van den Koning van Pruissen, wordt formeel gelogenstraft.

Bij den heer Enfantin, den bekenden priester van het St. Simonismus, moet het voornemen bestaan om zich met zijne oud-leerlingen te vereenigen en gezamenlijk een periodiek werk in het licht te geven, bestemd om eene encyclopedie voor de 19de eeuw te worden. Vraagstukken van letterkunde, wetenschappen en kunst zullen daarin worden behandeld. Onder de medewerkers noemt men de heeren Pereire, Talabot, Michel Chevalier en andere mannen, die meerendeels fortuin gemaakt hebben.

De brochure van den heer de Montalembert, over den Poolschen opstand, vindt hier bijzonderen bijval, grootendeels daardoor veroorzaakt, dat hierin alle passages zijn opgenomen, die waren weggelaten bij de vroegere gedeeltelijke opname in een der bladen.

Het binnenlandsch bestuur is nog altijd aan het onderzoeken naar de wijze, waarop het dagblad L'Europe toch in staat is gesteld tot de openbaarmaking van het rapport des heeren Lisle de Siry aan minister Fould, over de finantien van Italië. Tot op dit oogenblik schijnt men nog niets ontdekt te hebben. Trouwens is L'Europe een blad dat buiten het bereik van onze politie of justitie ligt; maar de openbaarmaking heeft de Italiaansche papiëren aan onze beurs zeer belangrijk doen dalen.

In eenige bladen is heden de tekst opgenomen van het besluit, den 22 februarij jl. genomen op eene meeting te Florence gehouden, ten gunste van Polen. In warme bewoordingen werden daarop de beste wenschen geuit voor Polens vrije herstelling, en voorts eene commissie benoemd om de noodige maatregelen te nemen „tot ten uitvoerlegging der genomene besluiten." Van die uitvoering zal intusschen wel niets kunnen komen.

PS. Het heden avond verschenen n.° van La France berigt, in strijd met wat ik u hier boven schreef, dat het rapport over de adressen betrekkelijk Polen wel zaturdag in de zitting van den Senaat zal worden gedeponeerd, maar dat de beraadslaging eerst dingsdag zal volgen.

In deze of de volgende week ziet men ook weder in het Wetgevend Ligchaam levendige discussie tegemoet over de expeditie in Mexico, naar aanleiding van de aangevraagde supplementaire credieten.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 3 *maart.* — De Staatsanzeiger zegt heden, in zijn niet officieel gedeelte, onder anderen, het volgende, op de jongste debatten in het Huis der Afgevaardigden over de Poolsche aangelegenheden betrekkelijk: „Het is te betreuren dat de meerderheid van het Huis een toon heeft aangeslagen, met de aan de Regering verschuldigde achting in strijd; maatregelen, alleen tot bescherming van het Vaderland, op grond van bestaande verdragen, genomen, zijn in een hatelijk daglicht geplaatst; de Ministers zijn persoonlijk onmededoogend verongelijkt; het doel om de vrijheid der Kroon in het kiezen van hare Ministers te vernietigen, is duidelijk aan het licht gekomen. De vraag ontstaat of men van de Regering verwachten kan dat zij eene herhaling van dergelijke debatten toe kan laten, en of zij niet veel meer gebruik van de bevoegdheid zou moeten maken die haar door de Constitutie tegenover het Huis is verleend. Wanneer de Regering voor het oogenblik van dergelijke ernstige maatregelen afziet, zoo stelt zij zich nogtans voor om van haren kant de mogelijkheid open te houden om tot eene constitutionele regeling der begrooting voor 1863 te geraken."

— Het zelfde blad zegt dat de Norddeutsche Allgemeine Zeitung ten onregte een officieus blad genoemd wordt. Nadat de Regering de Allgemeine Preussische Zeitung heeft laten varen, mag zij er aanspraak op maken niet voor den inhoud van een dagblad verantwoordelijk gesteld te worden, wier redactie niet van haar afhankelijk is. Wanneer in andere bladen dan den Staatsanzeiger, onder zekere omstandigheden, enkele mededeelingen gevonden worden die uit Regeringskringen afkomstig zijn, zoo moet de Regering nogtans alle verantwoordelijkheid voor den inhoud daarvan van zich afwijzen.

— In onze Regeringskringen gaat men nu zoo ver

om te verzekeren, dat de conventie met Rusland in het geheel niet bestaat, ja zelfs nooit bestaan heeft. Ofschoon, merken de liberale bladen hierop aan, niets wenschelijker zijn zou dan dat zulks zich bevestigde, kan men toch niet nalaten met verbazing te vragen waarom de Regering dan door een zoo geruststellend berigt Pruissen niet vele verlegenheden ten opzigte van het buitenland, en de openbare meening binnenslands zoo veel strijd en aanklagten, bespaard heeft. Dat hier een zoo zware rook zonder vuur geheerscht zou hebben, achten die bladen ongeloofelijk. Maar wel willen zij aannemen dat al de bepalingen der conventie nog niet waren vastgesteld, toen voorbarige en onbescheiden mededeelingen van sommige dagbladen, en die welke de Engelsche ministers Russell en Palmerston in het Hooger- en Lagerhuis maakten, eene onvoorziene uitwerking hadden, en aanleiding tot het schorsen der verdere onderhandelingen, of tot den wensch naar herziening van het bereids bepaalde gaven.

— Dat de heer von Bismarck den 23 laatstleden zijn ontslag aan den Koning gevraagd heeft, is, zegt de Bank- und Handelszeitung, te minder aan twijfel onderhevig, omdat het door dien President-minister zelf aan een vreemden diplomaat, en door een zijner ambtgenooten aan een aanzienlijk bankier is medegedeeld. En even waar is het dat, ten gevolge van dat aanzoek, graaf Goltz uitgenoodigd is aan het hoofd van het Kabinet op te treden, maar zulks van de hand heeft gewezen.

— Men houdt zich hier ijverig met toebereidselen voor het herinneringsfeest van 17 maart bezig. Het feest-committé, dat sedert vijf en twintig jaren dezen dag geregeld viert, meende zulks ook thans te doen, maar heeft daarvan afgezien, om de van 's Koningswege benoemde commissie niet in den weg te staan. Des avonds van genoemden dag wordt voor de veteranen eene feestelijke voorstelling in de Koninklijke opera gegeven. In den Lustgarten zal op dien dag de eerste steen van het gedenkteeken voor Frederik Willem III gelegd worden. Pogingen worden reeds aangewend om den 17 maart als een gesloten dag, ook voor de beurs en de bijzondere beroepsbezigheden, te vieren.

— Den 1 dezer is het zeemanshuis te Hamburg, welks inrigting zeer geroemd wordt, op feestelijke wijze ingewijd, en door de eerste bewoners betrokken.

KARLSRUHE 2 *maart.* — De speelpacht in Baden-Baden is tegen het jaar 1864 door de Badensche Regering opgezegd.

WEENEN 1 *maart.* — De stelling van het Weener Kabinet ten opzigte van het Poolsche vraagstuk is eene zeer moeijelijke, omdat de zeer gewigtige deelen des Rijks Galicië en Krakau daarin betrokken zijn, en ook op de stemming der Slavische bevolking moet worden acht geslagen. Bekend is het, dat in den aanvang der Poolsche beweging de zaak hier niet zeer ernstig werd opgenomen, en evenzeer dat de Russische Regering zich daarover sterk beklaagd en verbitterd betoond heeft. De ondersteuning, onlangs aan Mieroslawski uit Pruissisch Polen te beurt gevallen, levert nogtans het bewijs op dat eene geheele afsluiting der grenzen tot de onmogelijkheden behoort, zoodra de bevolking de zijde der opstandelingen kiest. Het moet echter erkend worden dat onze Regering, door het interneren van politieke zendelingen, en door het in hechtenis nemen van uitgewekenen, niettegenstaande zij met Fransche en Belgische paspoorten voorzien waren, getracht heeft hare internationale verpligtingen naar vermogen te vervullen. De voornaamste vraag blijft echter, welke houding ons Kabinet tegenover de Westersche Mogendheden en tegenover Pruissen zal aannemen.

Per Telegraaf.

LONDEN 4 Maart.

Uit St. Petersburg wordt gisteren gemeld dat de Grootvorst Konstantijn tot opperbevelhebber der troepen in Polen benoemd is, en dat, naar men geloofde, de generaal Sumarakow hem zou worden toegevoegd.

Ondanks onrustbarende geruchten heerscht er, ter gelegenheid van de definitieve opheffing van het lijfeigenschap, algemeen rust.

PARIJS 4 Maart.

Le Droit meldt dat Garcia en Calzado, onder beschuldiging van opligterij, voor de correctionele regtbank gedaagd zijn.

WILNA 4 Maart.

De Courrier deelt eene notificatie van den gouverneur-generaal Wazimow mede, en welke vooral tot de boeren gerigt is: „Ik rigt mij tot u (zegt hij), en herinner u aan de u betoonde weldaad der emancipatie. Het is de pligt der boeren, de onmagt der misdadige pogingen te bewijzen, door de misdadigen in hechtenis te nemen en aan de autoriteiten over te leveren. Ik verklaar de gemeenten verantwoordelijk voor het behoud der wegen en voor de veiligheid der militaire en burgerlijke ambtenaren."

MADRID 3 Maart.

Men verzekert dat het nieuwe Ministerie de Cortes zal openen en haar magtiging zal aanvragen om tot voorloopige heffing der belastingen over te gaan.

MADRID 4 Maart.

De Gaceta bevat de benoeming van den heer Monarès, tot minister van justitie; den heer Mata Alos van marine; den heer Lopez van openbare werken. De Kamer zal spoedig geopend worden. — De dagbladen juichen het einde der crisis toe.

NEW-YORK 19 Februarij.

De Senaat te Washington heeft den President gemagtigd, voor drie achtereen volgende jaren kaperbrieven uit te geven.

The World vreest dat de verwerping der bemiddelings-voorstellen nieuwe verwikkelingen zal in het leven roepen, aangezien het Zuiden dien ten gevolge welligt door Frankrijk zal erkend worden.

Het gerucht liep dat de Noord-Westelijke Staten het voornemen hadden eene afzonderlijke confederatie te vormen.

De Senaat heeft de wet aangenomen, waarbij bepaald wordt, dat alle burgers tusschen de 20 en 45 jaar, gedurende drie jaar dienst als militair moeten doen.

LONDEN 4 Maart.

Koffij. Rio 69/6 a 72/. — *Thee.* Op de gisteren en heden gehouden veiling zijn 32,688 k. den hamer gepasseerd, waarvan er 6764 k. tot dalende prijzen verkocht werden. — *Talk* in loco 43/6. — *IJzer.* Schotsch 53/10½.

LIVERPOOL 4 Maart.

Katoen. Heden zijn 4000 b. afgedaan.

De Europa is alhier uit New-York aangekomen met berigten van 19 Februarij en $ 277,400 aan spetie. Koers op Londen 180 a 181. Illinois 92¾. Goud, agio 63½. Katoen 90 c. en flaauw. Granen hooger.

BERLIJN 4 Maart.

Rogge 44½. — *Raapolie* 15⅝, op levering 15½.

LONDEN 4 Maart.

Geconsol. 3 pc. 92½. Rusl. 4½ pc. 92½. Spanje 3 pc. 53⅜; dito 2 pc. 46⅜; dito Cert. 10; dito Amort. 27⅜. Port. 47½. Mexico 32. Venez. 21⅛. Grieken 19⅝. Holland 2½ pc. 64½. Illinois Shares 56; dito Bonds 76. Wissel 3/m. Amst. 11.18.

PARIJS 4 Maart.

Frankrijk 3 pc. 70.20; dito 4½ pc. 99.—; Cred. Mobil. 1248. Fr. Oostenr. Spoorw. 517; Russ. dito —. Spanje 3 pc. 46; dito 2 pc. —. Italië —.

ANTWERPEN 4 Maart.

België 4½ pc. 99 15/16; dito 2½ pc. —. Oostenr. Met. 5 pc. 64; dito Nation. 69½; dito Cred. Act. 480. Spanje 3 pc. —; dito 2 pc. —. Cred. Guillou —.

BERLIJN 4 Maart.

Oostenr. Metall. 5 pc. 65½; dito Nation. 5 pc. 71. Russ. Stiegl., 5de serie 90½; dito dito 6de ser. 96⅞; dito 1862 5 pc. 92⅞; dito Nieuwe 3 pc. 59½. Wissel Amsterd. 143⅜. Disconto —.

WEENEN 4 Maart.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 75.50; dito Nat. 5 pc. 81.90. Bank-Actien 813; Crediet-Actien 220; Loten 1860 94.30. Fr. Oostenr. Spw. 236. Wissel Londen ƒ 115.20. Disc. —.

FRANKFORT 4 Maart.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 63⅜; dito Nation. 5 pc. 69; dito Loten 1860 —. Spanje 3 pc. 49½; dito 2 pc. 46⅜. Wissel Weenen 101½; Disconto —.

MADRID 3 Maart.

Spanje 2 pc. 46.50; dito 3 pc. 51.55.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 4 Maart.

Uit het gemaakte zestal van predikanten is door den kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente alhier op heden het volgende drietal geformeerd: dd. F. Rauwenhoff, th. dr., te Zalt-Bommel; C. P. Hofstede de Groot, th. dr., te Dwingelo, en H. G. Hagen, th. dr., te Leyden. Aanstaanden vrijdag zal het beroep plaats hebben.

Het stoomschip Cambodge van de Messageries Impériales, met de Indische en Chinesche mail, is den 1 dezer te Suez aangekomen. Den volgenden dag is de Labourdonnais met dezelfde mailpaketten voor Marseille van Alexandrië vertrokken.

Omtrent de verzending van brieven met de landmail naar Nederlandsch Indië via Marseille, is thans van wege het Ministerie van Finantien ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat de aanwijzing met de Fransche paketboot niet langer vereischt wordt op het adres der brieven, welke men met dat middel wenscht te doen verzenden. Voortaan worden alle brieven bestemd voor Nederlandsch Indië met de eerst vertrekkende landmail, nadat zij op de post bezorgd zijn, verzonden; uitgenomen alleen de zoodanige waarop eene andere gelegenheid bepaaldelijk is aangeduid, welke aanwijzing in dat geval zal gevolgd worden.

De Keizerlijke Leopoldino-Carolinische akademie der natuuronderzoekers, waarvan sedert den aanvang dezes jaars prof. Carus te Dresden voorzitter is, heeft op den 23 februarij ll. den heer dr. J. van der Hoeven Jns. Zn. te Rotterdam tot haar medelid benoemd.

Per mail hebben wij de volgende berigten uit Curaçao van den 7 februarij:

„De gezondheidstoestand van dit eiland blijft gunstig. — Wij hebben ons weder over twee aanrandingen van Venezuelaansche oorlogschoeners te beklagen. Op den Ned. schoener Anna Elisabeth, kapit. Gorsira, is door de Ven. schoener te Macoyo geschoten, omdat het Ned. vaartuig, met paarden, runderen en muilezels naar Curaçao beladen, bij geringen voorraad van water en voeder, niet kon bijdraaijen; niemand werd op de Anna gewond. Den 3 februarij was door de Venez. oorlogschoener Carabobo op de bark Rosa gevuurd en een man gewond, omdat de bark opwerkende om de haven hier te bereiken, aan den last om eene boot te water te laten en aan boord van den schoener te zenden, niet kon voldoen, wijl de Rosa geen boot aan boord had; de Rosa ontkwam verdere vervolging door de haven binnen te loopen.

„Het nieuwe internationaal hôtel van Williams met uitspanningszaal en philharmonische societeit, belooft hier veel goeds. Het openbaar maken der prijzen van logies met ontbijt ad ƒ 1.50, of met ontbijt, voormiddagmaal en diner, de beide laatsten met ½ flesch tafelwijn, ad ƒ 5, zijn wel bewijzen van den solieden voet waarop alles is ingerigt.

„De Vesuvius, komm. luit. t./z. 1ste kl. A. Schotborgh, is den 15den van Vela de Coro aangekomen. Zr. Ms. schoener Atalante is den 19 dezer van Maracaïbo teruggekeerd, werwaarts zij gestevend was, om bij de onlusten in Venezuela de Nederlandsche onderdanen te beschermen. Het provisioneel Gouvernement van Venezuela is zeer zwak, door de verschillende partijen welke er bestaan. Men wil zich daar nu ook aansluiten aan Falcon, die in Coro overwinnende is; hij zou tegen de stad Coro oprukken dacht men. In Maracaïbo is eene zamenzwering ontdekt tot herstel van 't gezag van Paez; nadat het plan mislukt was, zijn de gearresteerden weder in vrijheid gesteld. De commissie van Maracaïbo is met vriendelijkheid door het Gouvernement te Caracas ontvangen, maar hare voorstellen tot onderwerping aan Paez zijn door dezen van de hand gewezen.

„De alhier van St. Domingo ontvangene berigten zijn ook ongunstig. Aldaar is een opstand tegen Spanje uitgebroken, met het doel om de Spanjaarden te verdrijven en den vroegeren Republikeinschen regeringsvorm te herstellen." (U. D.)

Dat de statistiek in onzen tijd meer dan vroeger beoefend wordt, is een verblijdend verschijnsel; dat zij bij vereischte naauwkeurigheid gewigtige diensten kan bewijzen, wordt door geen deskundige betwijfeld. Dat zij ook op het gebied van handel en scheepvaart met vrucht kan worden aangewend, bewijst de uitgave door de heeren Marlof en Zoon te Amsterdam van den 12den jaargang van het Algemeen Overzigt van de Scheepvaart onder Nederlandsche vlag, op de Nederlandsche en vreemde Oost-Indische bezittingen, Japan, China, Australië enz., gedurende het jaar 1862. Daarbij is gevoegd een volledig en naauwkeurig Register van alle schepen onder Nederlandsche vlag, op ultimo december 1862 voor bovengenoemde vaart gebezigd wordende, inhoudende hunne namen, ressortsgewijze naar alphabetische volgorde, soort, grootte in Nederlandsche tonnen, ouderdom, classificatie, kapiteinsnamen en hunne collegievlag-nommers, boekhoudersnamen en woonplaatsen, en laatste berigten daaromrent op ultimo december 1862; alsook eene algemeene lijst naar volgorde van de nommers der verschillende collegievlaggen enz., benevens eene opgave van de in aanbouw zijnde schepen, voor de O. I. vaart bestemd.

Wij meenen dat dit Overzigt in eene ware behoefte voorziet en door velen met belangstelling zal worden ontvangen. Het Register neemt eene eervolle plaats in onder het weinige dat op dit gebied wordt geleverd. De eenvoudige en nette uitvoering verdient allen lof. [Zie Advertentie.]

KRALINGEN 4 *maart.* — Bij den burgerlijken stand alhier zijn in februarij ll. aangegeven: 24 geborenen, 14 overledenen, gehuwd 3 paren.

SCHOONHOVEN 3 *maart.* — Op verschillende plaatsen even buiten deze stad is men druk bezig met het vellen van boomen, die onlangs verkocht zijn; alles ter verkrijging van een parade-plein, exercitie-veld en terrein voor het bouwen van de manège ten dienste van de artillerie-instructie-compagnie.

AMMERSTOL 2 *maart.* — De zalmvisscherij in de laatste 14 dagen was wegens den lagen waterstand op de rivier voor de benedenwaarts gelegene visscherijen vrij voordeelig. De vangst over dat tijdvak bedraagt 121 stuks, gemiddeld ter zwaarte van 22 halve ponden. De prijs aan den afslag was zeer verschillend. Den 21 februarij was de laagste prijs ƒ 1.05 a ƒ 1.10, op de overige dagen ƒ 1.25 a ƒ 1.40, terwijl voor enkele zware zalmen ƒ 1.50 per 5 ons werd besteed.

'S GRAVENHAGE 4 *maart.* — Gisteren middag heeft de heer Parent, bij zijne benoeming tot 2den secretaris bij het Belgische gezantschap alhier, in het Hotel Paulez aan de secretarissen en attachés van legatie en eenige genoodigden, een prachtig diner aangeboden, dat zich door onderlinge hartelijke vriendschap kenmerkte.

— De Pruissische kolonel von Alvensleben is heden morgen uit de residentie naar Berlijn teruggekeerd.

— Burgemeester en Wethouders hebben thans aan de leden van den Gemeenteraad hun praeadvies uitgebragt in zake het Fransche tooneel, voor zoo veel betreft het eigen beheer door de gemeente. De commissie voor het onderzoek naar den toestand van het Fransche tooneel had het voorstel gedaan, om dat tooneel voor den tijd van twee jaren voor rekening der gemeente te doen bespelen. Het praeadvies van Burgemeester en Wethouders strekt, om het voorstel van de commissie ad hoc van 12 februarij ll., „tot het „voor rekening der gemeente nemen van het Fransche „tooneel, voor den tijd van twee speeljaren enz.," zoo als het is liggende niet aan te nemen.

— Naar men verneemt wordt de instructie tegen den bediende van den heer Verhoeven, bij wien in de vorige week brand is ontstaan, voortgezet. Heden morgen zijn eenige voorwerpen uit het afgebrande gebouw afkomstig naar de Regtbank overgebragt.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 5 dezer bestaan uit de groote opera Norma.

LEYDEN 4 *maart.* — Ter verkiezing van een lid van den Gemeenteraad, tot vervulling der plaats, opengevallen door het genomen ontslag door den heer P. H. baron Taets van Amerongen, zijn ingeleverd 410 geldige stembiljetten, zoodat bijna 1000 kiezers zich van de stemming onthielden. Verkozen werd de heer mr. K. J. F. C. Kneppelhout van Sterkenburg met 227 stemmen. De heer mr. H. Obreen verkreeg er 148; de overige stemmen waren over verschillende personen verdeeld.

HAARLEM 2 *maart.* — Op de voorjaarspaardenmarkt was een tamelijk getal paarden aangevoerd. Waar de qualiteit varieerde, varieerden ook de prijzen. De handel was echter niet levendig.

ZUTPHEN 2 *maart.* — De waterstand begint weder zorgwekkend te worden. Hier is het berigt ontvangen dat te Westervoort eene stoomboot, eene sleepboot en eenige schepen aan den grond zijn geraakt.

AMBT DORTINCHEM 2 *maart.* — Men verneemt dat door Z. Exc. den heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, op heden voor het Rijk is aangekocht het zoo gunstig bekende landgoed de Kruisberg, om te strekken voor eene Staatsgevangenis voor jeugdige gevangenen. De gezonde ligging en de doelmatige hoofd- en andere gebouwen van dit landgoed bieden als zoodanig groote voordeelen aan.

ZWOLLE 3 *maart.* — Omtrent de ongeregeldheden in het gesticht de Ommerschans, waardoor de afzending van militairen van hier was noodig geworden, kan thans het volgende gemeld worden: De personen, uitmakende de bevolking van het gesticht de Ommerschans, waren vroeger altijd gewoon, tweemaal elken dag het eten, dat zij overhielden, aan hunne vrouwen of mannen te geven. Dit was met jongelieden (ongehuwden) ook het geval, welke alsdan gelegenheid hadden eenige oogenblikken met hunne liefste te spreken. Volgens eene ontvangen order mogt dit echter niet langer geschieden, en den 2 maart zou met deze verandering een begin worden gemaakt. Gisteren morgen ging dit zeer goed, doch des namiddags getuigde het geweldig schreeuwen de opgewondenheid des volks, hetwelk des avonds in massa de hekken, welke de mannen van de vrouwen afscheidden, op drie plaatsen met geweld omverrukte, terwijl sommigen zich met de latten daarvan wapenden. Den heer Hulsebosch, onder-directeur van het gesticht, die onmiddellijk op de plaats verscheen, gelukte het niet, hen tot bedaren te brengen, dan onder belofte om met den adjunct-directeur hierover te spreken. Deze werd dadelijk door hem gehaald, en begaf zich mede in het midden der menigte. Inmiddels was het aan de brigadiers, bijgestaan door de veldwachters, gelukt, het volk tegen te houden, doch toen de hekken op verscheidene plaatsen opengebroken waren, was dit langer ondoenlijk door het gering aantal weerbare politie-beambten. De doldriftige menigte noodzaakte nu, onder de verschrikkelijkste bedreigingen den adjunct-directeur het verbod in te trekken, waarna allen heenliepen om aan de oude gewoonte te voldoen.

Later was alles rustig, want men liet de kolonisten nu hunnen gang gaan. Het ontbreekt voor het oogenblik der directie aan de magt om het besluit tot de bovengenoemde verandering, die toch ook niet zeer menschlievend schijnt, door te drijven.

GRONINGEN 2 *maart.* — Heden werd alhier bevorderd tot doctor in de beide regten de heer W. J. Quintus, van Haren, na de openbare verdediging van een akademisch proefschrift over de vraag: Wat verstaan onze Constitutien na 1795 onder uitvoerende Magt?

Konink. en Ministeriële Besluiten, enz.

Bij besluit van 20 februarij jl. heeft Z. M. de statuten van de Nijverheidsvereeniging voor goud- en zilversmeden te Schoonhoven goedgekeurd, en de Vereeniging mitsdien als regtspersoon erkend. De Vereeniging stelt zich ten doel om door onder haar bereik liggende middelen de nijverheidsbelangen harer leden te bevorderen, zoowel in het algemeen als van elk lid in het bijzonder.

Bij Koninklijk besluit zijn goedgekeurd de bijzondere reglementen (door de Provinciale Staten van Zuid-Holland in hunne vergadering van 9 julij 1852 vastgesteld) voor de polders Nieuwkoop, (gemeenten Nieuwveen, Zevenhoven, Nieuwkoop, Aarlanderveen en Ter Aar), en Nieuwkoop en Noorden (gemeente Nieuwkoop).

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft de provinciale besturen te kennen gegeven dat het noodig schijnt om de heffing der begrafenisregten op nieuw te regelen, vermits sedert de indiening der aanhangig gebleven voorstellen veel tijd is verloopen, zoodat het waarschijnlijk is dat de omstandigheden zijn veranderd, en mitsdien verzocht de gemeentebesturen uit te noodigen tot het inzenden van nieuwe voorstellen ter voorschrevene zake. — Dien ten gevolge zijn Burgemeester en Wethouders der gemeenten, door wier Raden voorstellen tot heffing van begrafenisregten zijn gedaan, verzocht, om de bedoelde heffing op nieuw bij den Raad in overweging te brengen, en tot eene nadere regeling daarvan te doen overgaan.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft de provinciale besturen verzocht, om, uit aanmerking dat het geval zich meermalen heeft voorgedaan, dat het ter betere beoordeeling van den finantieelen toestand eener gemeente wenschelijk scheen, de begrooting van inkomsten en uitgaven dier gemeente bij de hand te hebben, aan de Raden der gemeenten in dit gewest een exemplaar van de begrooting hunner gemeente voor het dienstjaar 1863 op te vragen, en die spoedig aan Zr. Excellentie's Departement te doen toekomen, terwijl door dien Minister voor volgende dienstjaren een exemplaar van de begrooting, in de maand januarij van elk jaar, wordt tegemoet gezien.

Door een der Commissarissen des Konings is aan Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken de vraag gedaan, of een militiepligtige, wiens aangifte ter inschrijving in het jaar en in de gemeente waarin zij moest geschied zijn, verzuimd is, en welk verzuim eerst is ontdekt nà den 31 december van dat jaar, alsnog krachtens art. 21 der militiewet, ambtshalve moet worden ingeschreven in het register van het jaar, waartoe hij volgens zijnen leeftijd behoort.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarop den 18 februarij jl. bij de volgende missive geantwoord:

„Ik heb de eer uwe missive van den 7 februarij ll., n.° 702, te beantwoorden.

„In art. 25 der militiewet is bepaald, dat het register van inschrijving jaarlijks op den 31 december voor goed wordt gesloten, en dat na die sluiting geene personen meer worden ingeschreven dan krachtens art. 20.

„Het alsnog inschrijven van hen, wier aangifte ter inschrijving in het jaar en in de gemeente, waarin zij moest zijn geschied, verzuimd is en welk verzuim eerst is ontdekt nà den 31 december van dat jaar, dus nà de sluiting van het inschrijvingsregister, ware derhalve in strijd met art. 25. — Hieruit blijkt, dat art. 21 der wet slechts van toepassing is, wanneer het verzuim is ontdekt vóór de definitieve sluiting van het inschrijvingsregister. — Is het verzuim eerst daarna ontdekt, en valt de nalatige derhalve in de toepassing van de artt. 161 en volgg. der wet, dan wordt hij, overeenkomstig art. 85 van Zr. Ms. besluit van 8 mei 1862 (Stbl. n.° 46), door Gedeputeerde Staten op een afzonderlijk register gebragt en de uitspraak van die Staten, volgens art. 164 der wet, terstond medegedeeld aan Burgemeester en Wethouders der gemeente, waartoe hij, wiens aangifte ter inschrijving is verzuimd, behoort.

Burgemeester en Wethouders zijn daardoor in de gelegenheid van den nalatige en van de te zijnen aanzien gedane uitspraak aanteekening te houden. Die aanteekening kan geschieden op een afzonderlijk vel van het lotingsregister of van het register-model n.° 2, en gevoegd worden achter het dubbel van het lotingsregister van het jaar, waartoe de nalatige volgens zijnen leeftijd behoort."

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal zaturdag a. s. niet plaats hebben.

Raad van State.

Bij den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, zijn in de vergadering van heden ingekomen de volgende Koninklijke besluiten, als:

1°, van 20 februarij ll., n.° 74, houdende beschikking op het adres van het Gemeentebestuur van Tiel, daarbij in hooger beroep komende van een besluit van Gedep. Staten van Gelderland, waarbij op grond van de artt. 24 en 60 der Gemeentewet, goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Gemeenteraad tot het, onder de daarbij gestelde bepalingen, onderhands geven in erfpacht van een gedeelte gemeentegrond aan jhr. P. A. Reuchlin, burgemeester dier gemeente. Bij het Koninklijk besluit is het besluit van den Gemeenteraad van Tiel goedgekeurd.

2°, van den 21 februarij ll., n.° 134, houdende beschikking op het geschil tusschen de gemeenten Groningen en Tetjerksteradeel, over het domicilie van onderstand van Haargien, ook genaamd Saartje of Marchien Bakker. Bij het Koninklijk besluit is verklaard, dat de gemeente Groningen is het domicilie van onderstand van genoemde behoeftige.

3°, van den 23 februarij ll., n.° 133, houdende beschikking op een verzoekschrift van de Maatschappij voor Vleeschhouwerij, gevestigd te Amsterdam, waarbij 's Konings voorziening wordt ingeroepen tegen de in hooger beroep uitgebragte weigering van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, om aan haar vergunning te verleenen tot het oprigten eener slagtplaats in haar lokaal in de Vijzelstraat, buurt K, n.° 620. Bij het Kon. besluit is, met vernietiging der ten deze door het Gemeentebestuur van Amsterdam en Gedeputeerde Staten van Noord-Holland gegeven beschikkingen, aan de genoemde Maatschappij, onder bepaalde in het besluit omschreven verpligtingen, de verlangde vergunning verleend.

4°, van den 25 februarij ll., n.° 61, houdende beschikking op een verzoekschrift van den Raad der gemeente Beilen, waarbij 's Konings voorziening wordt ingeroepen tegen de weigering van Gedeputeerde Staten van Drenthe, om de begrooting der inkomsten en uitgaven van die gemeente voor het dienstjaar 1862 door dien Raad vastgesteld, goed te keuren. Bij het Koninklijk besluit is verklaard dat er geene termen aanwezig zijn om de gemelde begrooting alsnog goed te keuren.

Vervolgens zijn behandeld de volgende zaken:

1°, een beroep van den Raad der gemeente 's Gravenhage, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, waarbij de goedkeuring wordt onthouden aan een besluit van den gemelden Raad tot het doen overschrijven van kapitalen op het grootboek der 2½ pcts. nationale schuld, ingeschreven ten name van het stadsbestuur te 's Gravenhage en van de algemeene of gemeente armen van Scheveningen, op den naam van den Raad van 's Gravenhage. In deze zaak is verslag uitgebragt door den staatsraad de Vries.

2°, een beroep van F. Gerritsen, te Lonneker, van eene beschikking van Gedeputeerde Staten van Overijssel, waarbij hem de vergunning is geweigerd tot de oprigting van een steenoven te Lonneker. Rapporteur de staatsraad Borret.

3°, een beroep van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Elst van een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een in de rekening van 1861 in uitgaaf gebragten post voor het aanleggen en bijhouden der kiezerslijsten. — Rapporteur de staadsraad de Jonge.

Openbare vergadering van de afdeeling voor de geschillen van bestuur op woensdag den 11 dezer, des voormiddags ten elf ure.

Marine en leger.

Aan den officier van gezondheid 2de kl. van Lier, te Vlissingen, is een buitenlandsch verlof, met behoud van vol tractement, voor den tijd van drie maanden toegestaan, ten einde de groote hospitalen in Frankrijk en Duitschland te kunnen bezoeken.

Regtszaken.

De Arrondissements-Regtbank te Rotterdam heeft in de zaak van den kapitein H. J. Brouwer, contra de firma Gebroeders van Stolk, na pleidooijen van mr. J. C. Reepmaker voor den eischer en mr. J. van Stolk C. zoon voor de gedaagde, gewezen het navolgende vonnis, dat met betrekking tot de beteekenis en vereischten van scheepsverklaringen ons voorkomt van eenigzins algemeen belang te zijn. — De Regtbank enz. Gehoord de wederzijds genomen conclusien en gevoerde pleidooijen. Overwegende dat de eischer zijne vordering grondt op de navolgende omstandigheden: „dat hij ten behoeve der gedaagde firma van Nantes naar hier had aangevoerd en behoorlijk uitgeleverd eene partij boekweit; dat hij den 14 december 1860 met zijne lading vertrokken is en door tegenwinden opgehouden den 24sten was in zee gestoken;

„dat hij spoedig bespeurde, dat de lading in zeer bedorven staat verkeerde, die zoo toenam, dat hij bij oostenwind de reis naar Holland niet kunnende vervolgen, op den 2 januarij 1861 besloot, ten einde verder bederf en geheel verlies der lading te voorkomen, te Ramsgate binnen te loopen, om aldaar de lading te doen inspecteren en maatregelen in haar belang te nemen;

„dat zulks te Ramsgate dan ook geschied is, en nadat het noodige aldaar aan de lading was gedaan, de reis naar Rotterdam was voortgezet;

„dat hij eischer de te Ramsgate gemaakte kosten had betaald en voorgeschoten, welke kosten door den bij partijen daartoe aangewezen dispatcheur gebragt waren ten laste der lading, in wier belang *eeniglijk* de haven van Ramsgate was ingeloopen en aldaar verbleven was, naar aanleiding van welke feiten de eischer met beroep op de berekeningen van den dispatcheur en de tegenbewering van de gedaagde firma, dat die te Ramsgate gemaakte onkosten (even als andere buiten geschil zijnde onkosten) in avarij gros gebragt moesten worden, als gedaan ten behoeve van schip en lading — op grond der avarijpapieren, — erroneus verklarende, zich geregtigd geoordeeld heeft om het voormelde voorgeschoten bedrag van de gedaagde firma terug te vorderen."

O. dat de eischer tot staving van deze zijne vordering behalve verscheidene stukken ad informandum, waarop evenwel, als niet voldoende aan de wettige vereischten, voor schriftelijk bewijs vastgesteld geen regt mag worden gedaan, heeft overgelegd:

1°, de avarij-rekening in deze: op 30 april 1861 door den dispatcheur mr. D. opgemaakt.

2°, de scheepsverklaring met translaat op 17 januarij 1861 te Ramsgate, en

3°, die op 18 februarij 1861 voor den regter van het 2de kanton te Rotterdam afgelegd, en

4°, zijn scheepsjournaal.

O. dat derhalve behoort te worden onderzocht, of door deze stukken de regtmatigheid van des eischers vordering bewezen wordt.

O. dat de gedaagde firma heeft beweerd dat zij door de in deze opgemaakte dispatche of avarij-rekening niet gebonden is, vermits zij zich te dien aanzien al hare regten van tegenspraak had voorbehouden en hetgeen door den eischer niet alleen wedersproken, maar zelfs bij pleidooi door zijn advocaat uitdrukkelijk erkend is, zoodat uit de dispatche noch regten, noch verpligtingen voor partijen geboren zijn en op het uitgebragte oordeel van den dispatcheur kan en mag worden teruggekomen.

O. dat de beantwoording der vraag of de sub 2, 3 en 4 vermelde stukken het bewijs leveren van het door den eischer gestelde feit, niet mag worden uit het oog verloren, dat scheepsverklaringen en scheepsjournalen door den wetgever slechts als exceptionele bewijsmiddelen zijn moeten toegelaten worden, in afwijking van den algemeenen regel dat niemand zich zelven een titel kan scheppen, zoodat dan ook ten aanzien dier bewijsschriften in den zin der wet als voorwaarde van bewijskracht mag aangenomen worden, dat hij, in wiens belang zulk eene belangrijke afwijking van de gewone regels van bewijs is toegelaten, de voorschriften der wet stiptelijk behoort na te komen, die ten opzigte van scheepsverklaringen en scheepsjournalen zijn voorgeschreven, indien hij zich daarvan als wettige bewijsmiddelen wil bedienen, en zulks te meer, omdat juist in eene getrouwe opvolging dier voorschriften, een grootere waarborg voor de geloofwaardigheid van den inhoud dier stukken gelegen is.

O. dat, wanneer men de beide scheepsverklaringen in het journaal toetst aan de daarop betrekking hebbende wetsbepalingen, blijkt, dat zij niet in overeenstemming daarmede zijn opgemaakt.

O. toch, en wel eerstelijk omtrent de sub 2 vermelde scheepsverklaring te Ramsgate afgelegd, dat uit dit stuk, welke daarvan ook de inhoud zij, blijkt:

1°, dat de daarin vervatte verklaring is gedaan voor *Martin Long Daniel*, openbaar *notaris*, residerende te *Ramsgate* in het graafschap Kent, maar niet voor den *Nederlandschen consul* aldaar, en zulks in strijd met *art.* 383 *juncto art.* 380 *Wetboek van Koophandel*, bepalende dat de „schipper in geval van het inloopen in een noodhaven of van schade gehouden is daarvan met alle tegenwoordig zijnde officieren en scheepsgezellen verklaring af te leggen, op de eerste plaats hunner aankomst en ten overstaan van den Nederlandschen consul of *zoodanige aldaar niet zijnde* ten overstaan van het daartoe bevoegd gezag."

Welke laatste bepaling echter in deze van geene toepassing was, omdat zoo als tusschen partijen in confesso is, en o. a. ook uit het visum op het scheepsjournaal blijkt, te Ramsgate een *Nederlandsche vice-Consul* gevestigd is.

2°, dat de eischer, na, zoo als hij zelf bij conclusie stelt op 2 januarij 1861 te Ramsgate te zijn binnengeloopen, op 3 januarij 1861 eerst alleen en op 17 januarij daaraanvolgende met den stuurman, den kok en twee matrozen, allen tot de equipage van zijn schip behoorende, de in het stuk vervatte verklaring heeft afgelegd, welke zij allen op laatstgenoemden dag hebben beëedigd, een en ander in strijd met genoemd art. 383 juncto 384 Wetb. van Kooph., bepalende „dat zoodanige verklaring binnen 24 uren na aankomst behoort te zijn afgelegd en beëedigd."

O. dat op deze gronden, aan bedoelde scheepsverklaring, als voor eene onbevoegde magt gedaan en tardief afgelegd, op zich zelve geene wettige bewijskracht kan worden toegekend.

O. omtrent de scheepsverklaring sub drie genoemd, dat uit deze acte blijkt dat de eischer, na in den avond van 16 februarij 1861 te Rotterdam voor anker te zijn gekomen, op den 18 daaraanvolgende met den stuurman en 3 matrozen zijner equipage de in die acte opgenomene verklaring voor den kantonregter van het kanton n.° 2 te Rotterdam heeft afgelegd en beëedigd, dat indien deze verklaring uit aanmerking van de beloopen schade op Scheelhoek al geacht kon worden, wat de reis van Ramsgate naar Rotterdam aangaat te voldoen aan de wettige voorschriften — hetzelfde evenwel niet kan worden aangenomen ten opzigte van hetgeen die verklaring bevat, betreffende de reis van Nantes naar Ramsgate en de reden die het binnenloopen in laatstgemelde haven noodzakelijk maakte, omdat, na het inloopen te Ramsgate op 2 *januarij* als Noodhaven, op grond van het boven overwogene de artt. 383 juncto 380 Wetb. van Kooph. hadden behooren te zijn opgevolgd en eene verklaring dienaangaande anderhalve maand later te Rotterdam gedaan als tardief te beschouwen is.

O. dat derhalve ook aan deze scheepsverklaring, wat de oorzaak van het binnenloopen te Ramsgate betreft, op zich zelve geen wettige bewijskracht kan worden toegekend, daargelaten nog en ter zijde gesteld het bezwaar door de gedaagde firma opgeworpen, dat de verklaringen te Ramsgate en te Rotterdam opgemaakt ten aanzien van die oorzaak niet met elkander zijn overeen te brengen.

O. omtrent het scheepsjournaal sub 4 dat, wat er ook moge zijn van de bewering der gedaagde firma dat dit journaal op sommige plaatsen doorhalingen en overschrijvingen zou bevatten en op andere plaatsen bijvoegingen, betreffende den toestand der lading, blijkbaar met andere pen en inkt dan de overige text geschreven, — dat bij de beschouwing van het journaal bij vergelijking met de daarop toepasselijke wetsbepalingen in het oog valt dat het alleen door den *eischer* als *schipper*, maar niet door den stuurman onderteekend is; art. 359 Wetboek van Koophandel.

dat verder wat overigens op het geregeld houden van dit journaal moge aan te merken zijn, daarin geene ondubbelzinnige en stellige melding wordt gemaakt van de bepaalde redenen der koers afwijking (art. 358 6de *Wetb. v. Kooph.*) ook niet van de omstandigheid dat de eischer zich voor het inloopen in de noodhaven Ramsgate met zijn scheepsvolk beraden heeft en welk besluit genomen is (art. 367, 358 7de Wetb. v. Kooph.) terwijl in het journaal dan ook volstrekt niet in ronde woorden te lezen staat dat men *eeniglijk* in het belang der *lading* naar Ramsgate gestevend is.

O. dat derhalve het journaal *behalve dat het zeer onregelmatig en niet overeenkomstig de voorschriften der wet gehouden is*, omtrent het punt in geschil geene beslissende opgave bevat, zoodat het de beide scheepsverklaringen, welke ieder op zich zelve niet als wettig bewijs kunnen gelden, niet kan aanvullen nog versterken.

O. dat nu wel is waar, de eischer, de onwaarschijnlijkheid der bewering, dat ook in het belang van het *schip* de noodhaven zou zijn ingeloopen, ten gedinge beproefd heeft te staven, door het aanvoeren van verklaringen van deskundigen en getuigen, opzigtens de bestendige zeewaardigheid van zijn schip vóór en na het inloopen te Ramsgate, — doch dat die verklaringen zoodanig in strijd bevonden werden met en ontzenuwd worden door tegenverklaringen aan zijde van de gedaagde firma daartegenovergesteld, dat ook des eischers beweringen op dit punt door geene afdoende bewijsmiddelen tot genoegzame zekerheid ten gedinge gebragt zijn.

O. dat mitsdien de eischer het bewijs, dat hij bij de stellige ontkentenis en tegenspraak der wederpartij gehouden was te leveren, tot staving van de bewering dat het inloopen te Ramsgate *eeniglijk* is geschied in het belang der *lading*, niet heeft geleverd, zoodat zijne terugvordering van gedane betalingen op dat beweren gegrond, hem behoort te worden ontzegd.

Ontzegt aan den eischer zijne vordering en veroordeelt hem in de kosten.

— De Hooge Raad der Nederlanden, kamer van strafzaken, heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van A. Huberts c. s., requiranten van cassatie tegen een arrest van het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, in hooger beroep gewezen, houdende veroordeeling ter zake van invoer van zekere hoeveelheid belast meel te Hendrik-Ido-ambacht, op eene ongeoorloofde plaats. Op grond dat, blijkens hetgeen ten deze feitelijk vaststaat, de onderwerpelijke invoer niet kan geacht worden te zijn de zoodanige welke verboden is bij de plaatselijke verordening, waarvan *in casu* de rede is, en vermits ook overigens het gepleegde geen bij de wet strafbaar gesteld feit oplevert, is, met vernietiging van het beklaagde arrest, voor zooveel de schuldigverklaring en veroordeeling betreft, ten principale op nieuw regt doende, mede vernietigd het vonnis der Arrondissements-Regtbank te Dordrecht, in eersten aanleg gewezen, en de bewezen aangenomen daadzaken verklaard noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding daar te stellen, en dien ten gevolge de requiranten van cassatie van alle regtsvervolging ontslagen, met bevel tot teruggave van de in beslag genomen goederen; de kosten dezer procedure te dragen door de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht.

Vervolgens heeft de Raad uitspraak gedaan in zake J. H. Lugten, requirant van cassatie tegen een arrest van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel, en heeft de Raad, uit hoofde de aanteekening der voorziening was geschied na den bij de wet bepaalden termijn van drie dagen, den requirant niet-ontvankelijk verklaard in zijn beroep; — daarbij, overeenkomstig 's Raads meermalen verkondigde leer overwegende, dat wel tot de vier dagen, die hier verloopen waren de 2de Kersdag behoorde, doch dat, hoezeer die dag dan ook als een Christelijke feestdag gevierd wordt, deze evenwel niet onder de wettelijk erkende feestdagen is opgenomen, en het openhouden door de griffiers van de griffien der regterlijke collegien tot het ontvangen van voorzieningen in cassatie als anderzins alleen op zondag is uitgezonderd.

Eindelijk heeft de Raad uitspraak gedaan in de bekende zaak van W. van der Putten, tegen het arrest van het Prov. Geregtshof van Noord-Holland, waarbij het zich bevoegd verklaard heeft van die zaak kennis te nemen. Het beroep in cassatie tegen dat arrest is verworpen, met verwijzing in de kosten.

— Nog heeft in de zitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van heden, het Openbaar Ministerie conclusie genomen in de zaak van L. J. Brouwers, requirant van cassatie tegen een arrest van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland, waarbij hij, ter zake van moedwilligen manslag, is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van 20 jaren. Op grond van het onaannemelijke der voorziening, is door den advocaat-generaal Römer geconcludeerd tot verwerping, met veroordeeling in de kosten. De uitspraak is bepaald op 17 dezer.

— Het Provinciaal Geregtshof in Noord-Brabant heeft gisteren mr. van Baerle, practiserend advocaat te Breda, in hooger beroep, ontslagen van alle regtsvervolging, ter zake van de meermalen besproken en tegen hem ingebragte aanklagt van het mishandelen zijner krankzinnige moeder, en waarvoor hij door de Regtbank te Breda tot 15 dagen eenzame opsluiting veroordeeld was.

Naar men verneemt zal het O. M. van deze uitspraak in cassatie komen, zoodat deze gerucht gemaakt hebbende zaak weldra in het hoogste ressort zal behandeld worden.

— Naar men verneemt heeft de instructie, te Arnhem gevoerd tegen de huisvrouw van den papiermaker L. te Rozendaal, geene voldoende bezwaren opgeleverd om haar ter zake van opzettelijke brandstichting verder te vervolgen, en is dien ten gevolge die vrouw heden, op last der Regtbank, weder in vrijheid gesteld.

Kerk- en Schoolnieuws.

Aangenomen het beroep naar de Hervormde gemeente te St. Jacobi Parochie door ds. D. C. de Haas, pred. te Scherpenzeel c. a.

De kandidaat J. Kutsch Lojenga heeft het beroep naar Acquoy (Gelderland) aangenomen en voor dat naar Foudgum en Raard (Friesland) bedankt.

— Volgens de schoolberigten in de Nieuwe Bijdragen van februarij 1863 bedraagt het getal vacante hulponderwijzersplaatsen in Noord-Brabant 16, Gelderland 18, Zuid-Holland 21, Noord-Holland 14, Zeeland 7, Utrecht 10, Friesland 0, Overijssel 18, Groningen 0, Drenthe 2 en Limburg 3. Het getal vacante scholen bedraagt: Openbare 48, openbare voor meer uitgebreid lager onderwijs 2, bijzondere 2, bijzondere voor meer uitgebreid lager onderwijs 3, gesubsidieerde bijzondere 1, en gesubsidieerde voor meer uitgebreid lager onderwijs 3.

Ongelukken, Misdrijven enz.

Ll. maandag is in de nabijheid van het dorp St. Oedenrode afgebrand de buitenplaats van den heer Chauffepié. De bewoners hebben slechts met moeite hun leven kunnen redden.

VARIA.

In het N. Dagblad van 's Gravenhage leest men heden: Als een staaltje van keurige radicale straatpoëzy deelen wij het volgende versje mede, te vinden onder de advertentiën in de N. Rott. Ct. van heden:

Medekiezers!

Kiest gij s' Jacob! de vriend van van Zuylen,
Heel Nederland zal over de keuze van Rotterdam huilen;
Kiest gij Bichon van IJsselmonde,
Die zal te veel praten van revolutionaire zonde;
Maar kiest gij Viruly Verbrugge,
Dan heeft Rotterdam weêr drie mannen met ruggen.

De poëet bewijst op uitnemende wijze de politiek van de N. Rotterd. Ct. te hebben gevat. 't Is waar, uit alles blijkt, dat men, volgens dat orgaan, om radicaal Rotterdamsch afgevaardigde te wezen, geen *hoofd* meer behoeft. Nu weten we wat daartoe vereischt wordt. Een *rug*. Waarom? Om te buigen als een boerenknipmes of om ..... dat laatste weten we niet.

Dezer dagen is te Mid-Calder in Schotland een leeuw uit het hok eener aldaar ten toon gestelde menagerie ontsnapt en door de oppassers, politie-agenten en anderen vervolgd, een huis binnengesprongen, den trap opgegaan en in een bedstede gaan liggen, van waar hij met vrij wat moeite naar zijn vorig verblijf werd teruggevoerd.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 4 Maart.

De heer *Wintgens* brengt, uit naam van de daartoe benoemde commissie, rapport uit op de geloofsbrieven van den heer van Kerkwijk. Deze zijn in orde bevonden en de commissie adviseert mitsdien tot toelating van het nieuwe lid. Het Koninklijk besluit tot magtiging voor de eeds-aflegging wordt voorgelezen. De heer van Kerkwijk wordt binnengeleid en legt den eed af, en neemt, na door den Voorzitter met zijne benoeming te zijn geluk gewenscht, in de Vergadering zitting.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het wetswerp voor

het middelbaar onderwijs.

De heer *Thorbecke, Minister van Binnenlandsche Zaken* (voor zoo ver verstaanbaar), vat het woord op. Hij stelt op den voorgrond dat hij, bij de gelijkluidendheid van veler aanmerkingen en na de uitvoerige schriftelijke gedachtenwisseling, niet in herhalingen zal treden, maar nu en dan eenige opmerkingen zamentrekken. Meer dan één lid heeft gezegd dat er over dit onderwerp niets nieuws meer te zeggen valt. Wel heeft die uitdrukking hem leed gedaan waar het eene zaak van zulken omvang, van zulk belang geldt, maar in den grond der zaak en met het oog op dit ontwerp is de opmerking juist.

De Minister zal ook voorbijgaan wat niet regtstreeks in verband staat tot deze wet; ook zal hij niet opvatten wat nopens de onderdeelen is gezegd, bijv. over art. 1, waarop door den heer van Heemstra een amendement is toegezegd; of wat door den heer de Mester over de artt. 13 en 14 is in 't midden gebragt. Dat alles kan gevoegelijk bij de artikelen worden behandeld. De Minister mag ook voorbijgaan de dilatoire exceptie van den heer Groen van Prinsterer, die zeide: „Wij kunnen een ontwerp als dit niet behandelen alvorens een nieuw Minister van Kolonien zijne begrooting hebbe aangeboden en door de Kamer zien aannemen!" Die spr. zeide ook: „Wij kunnen deze wet niet behandelen, want er is een onweer aan de lucht." De Minister zou dat anders uitdrukken en zeggen: „omdat het sommigen weder behaagt eene agitatie in 't leven te roepen en hartstogten op te wekken." Maar de Minister vraagt of dan de regeling van dit uitnemend volksbelang moet wachten tot dat die agitatie ten einde is? Of moet, dit was de andere exceptie, de vaststelling dezer wet wachten tot dat de uitkomsten der wet op het lager onderwijs van 1857 meer dan thans bekend zullen zijn? Daarbij, hoe lang zou dat niet moeten duren, daar de heer Groen zelf die geheele wet op het lager onderwijs als eene proefneming beschouwt en zelfs eene Grondwetsherziening niet zou versmaden om eene betere wet op 't lager onderwijs te verkrijgen. Eene andere dilatoire exceptie van den heer Groen van Prinsterer was dat eerst het hooger onderwijs moest zijn geregeld of in hoofdbeginselen vastgesteld, daar deze wet slechts eene partiële wet is. Zonderling, jaren lang heeft de heer Groen van Prinsterer in zake van onderwijs steeds aangedrongen op partiële regeling op het gebied van het onderwijs, en de Min. heeft zich daartegen steeds verzet als strijdig met de belangen van het onderwijs. En nu noemt die afgevaardigde deze wet in afkeurenden zin een partiëlen maatregel, hetgeen de Minister volstrekt niet toegeeft. Hij stapt hiermede van de exceptiën af, en tot zoo lang de heer Groen geene motie van orde zal voorgesteld hebben tot staking der discussie, gaat hij die exceptiën voorbij en komt tot de verdediging der wet.

Er heerschte in de eerste plaats veel strijd over de beteekenis van middelbaar en hooger onderwijs; niemand wist te zeggen wat middelbaar onderwijs is. De Minister antwoordt dat dit geschreven staat in art. 194 der Grondwet; hij wil er wel bijvoegen buiten zijne schuld, maar die onderscheiding staat in de Grondwet, en de verklaring daarvan is opgenomen in de toenmaals gewisselde stukken. Nu is datgene wat onder hooger onderwijs verstaan moet worden, opgenomen in het organiek besluit van 1815. Daarover is nooit verschil geweest, alleen het rapport van 1849 wijkt er van af en neemt het hooger onderwijs in beslag voor het universitair onderwijs, in strijd met hetgeen altoos hier te lande te dien aanzien was begrepen. — En nu komt hij nog eens terug op de Memorie van Beantw., waarop door den heer van Lynden aanmerking is gemaakt. Daar staat dat op de vraag, in de Dubbele Kamer gedaan, wat men onder middelbaar onderwijs hebbe te verstaan, werd geantwoord dat dit door de wet zal worden bepaald en dat de aard der zaak en de reeds bestaande industriescholen genoegzaam aantoonen wat onder het middelbaar onderwijs zal worden gerangschikt. Tegen die verklaring der Regering is niemand opgekomen. De Min. merkt verder op dat onder het middelbaar onderwijs steeds waren opgenomen de Fransche scholen, de teekenscholen en de industriescholen, maar nimmer de Latijnsche scholen, hetgeen ook kan worden afgeleid uit reglement A der wet op het lager onderwijs van 1806. De Min. heeft zich dan ook bij 't ontwerpen der wet op het middelbaar onderwijs door niets anders gebonden geacht dan door het grondwettig voorschrift, dat wettelijke regeling gebiedt. Hij heeft die regeling in overeenstemming gebragt met het tot dusver steeds geheerscht hebbende begrip, en met bijvoeging van al wat kan medewerken tot algemeene beschaving. De Min. neemt hier ook op hetgeen de heer van Lynden gevraagd heeft naar aanleiding der Mem. van Beantw., waar gezegd wordt dat een hoofdbezwaar tegen het stelsel, dat de scholen waar Grieksche en Romeinsche oudheid hoofdzaak is onder het hooger onderwijs rangschikt, bij vele leden daarin schijnt te bestaan, dat alsdan volgens art. 194 der Grondwet, van hen die dat onderwijs geven geene bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid kunnen worden gevorderd. Die spr. heeft dit berhaald en daarbij gevraagd: waarom worden er bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid gevorderd voor lager en middelbaar onderwijs en niet voor het hooger onderwijs? De Minister kan geen anderen grond geven dan dat die bepaling is gemaakt zonder over haren zin na te denken. Hij kent de ware beweegreden niet, en weet er geen andere rekenschap van te geven dan deze, dat hij die bij het hooger onderwijs reeds een graad bezit daaruit het regt ontleende om te doceren. De zin kan geweest zijn deze: al wie onderwijs geven wil moet een examen afleggen, maar voor het geven van hooger onderwijs kan men volstaan met een graad, hetzij van doctor, hetzij van candidaat.

De Minister komt nu tot eenige hoofdgrieven tegen het ontwerp. — Men zegt er is geene definitie, geen criterium gegeven van het middelbaar onderwijs. Dit Ministerie, dat een Ministerie van beginselen is, heeft evenwel geene bepaling van het beginsel dezer wet gegeven. De Minister acht die beschuldiging onjuist, waar het ontwerp in zijn geheel zoo duidelijk uitdrukt wat het wil en den aard en omvang van het middelbaar onderwijs opsomt. Anderen weder zeggen dat de omschrijving niet juist is, dat het ontwerp eenzijdig is en enkel eene bijzonder soort van onderwijs regelt; dat het niet is dan een fragment van het *geheel*, want dat het zich slechts bezig houdt met de regeling van het technisch en industrieel onderwijs; dat het eene afscheiding van standen huldigt, die niet meer ligt in den geest dezer eeuw. Deze bedenkingen, zegt de Minister, zijn eene miskenning van den geest van 't ontwerp. Het is hier niet te doen om uitsluitend technisch onderwijs, maar om bevordering der algemeene beschaving. Ik beweer, zegt hij, dat de algemeene strekking van het ontwerp is algemeene beschaving der burgerij. Welnu, ik vraag het diegenen die zeggen dat het ontwerp te weinig regelt, wat ik daarin nog moest bijvoegen om dat doel van algemeene beschaving te bereiken? Welk ander stelsel had ik dan moeten voordragen? Wat ontbreekt er aan het ontwerp?

Een ander bezwaar was, dat in 't ontwerp hadden behooren te worden opgenomen de Latijnsche scholen; — maar dan zou het ontwerp twee ongelijke deelen zamenbinden; het zou uit twee deelen bestaan, waarvan ieder behoort tot een ander geheel, tot eene andere reeks van onderwijs. Nu zijn er leden die zeggen: het middelbaar onderwijs is voorbereidend, het hooger onderwijs is eind-onderwijs. De Minister acht dit eene woordspeling, eene willekeurige definitie. Naar zijn inzien is alle onderwijs voorbereidend, 't zij voor een volgend onderwijs, 't zij voor de maatschappij. Voor hoe velen toch is niet het lager onderwijs reeds eindonderwijs; voor hoe velen weder is hooger onderwijs niet voldoende tot verdere wetenschappelijke ontwikkeling.

De Minister beantwoordt alsnu den heer Storm van 's Gravesande, die bedenking had tegen het opnemen der polytechnische school onder het middelbaar onderwijs. Die spreker zal den Minister toch zeker niet rangschikken onder wat hij noemt liefhebbers van geleerdheid in den zin door hem bedoeld. Maar toch moet de Minister hem vragen, of er dan niet werkelijk een zeker onderscheid bestaat tusschen geleerd en ander onderwijs, en moet dat verschil niet doen letten op onderscheid in aard en omvang van het te geven onderrigt? Het is ook niet de vraag waarom het, bij de deelneming aan het hooger onderwijs, persoonlijk te doen is; of het enkel strekt om tot titel of graad te geraken, om advocaat of doctor te worden. Maar het is te doen om het karakter van het onderwijs aan de academiën, en dat is opleiding tot zelfstandige beoefening der wetenschap als wetenschap. En dit moet hij toch opmerken, dat het Academisch onderwijs niet bestemd is om den advocaat als advocaat, maar om den regtsgeleerde te vormen. Bij het polytechnisch onderwijs is dat karakter anders. Als voorbeeld daarvan wijst hij op de studie van de krachten der natuur als wetenschap. Het polytechnisch onderrigt daarentegen heeft meer tot voorwerp en doel de studie van het gebruik, de toepassing dier krachten. En ligt daarin nu niet het verschil van de opleiding tot wis- en natuurkundige en van den ingenieur? Dit is het onderscheid, maar in die onderscheiding door hem aangewezen ligt niet de hoogere of lagere schatting van het eene onderrigt boven of beneden het andere.

Ook de heer van Lynden vroeg waarom in dit ontwerp de gymnasia niet zijn opgenomen? En de Min. moet weder hierop antwoorden: omdat zij volgens dit ontwerp behooren tot eene geheel andere reeks van onderwijs. De Latijnsche scholen kunnen niet worden georganiseerd dan in verband tot de universiteiten. Hij herhaalt het, wanneer wij de gymnasia zouden

250ste

STAATS-LOTERIJ.

De HOOGSTE PRIJS

der 3de Klasse, van

f 25,000 OP No. 15545,

IS HEDEN GETROKKEN

aan de Kantoren van

Nathans & van Witsen,
C. G. Boonenkamp,
Wed. J. de Jongh,
Jan Hendrik Fol en
S. M. Wolfsbergen.

Rotterdam 4 Maart 1863.

HET GROOT GENEESMIDDEL VOOR ALLEN.

Bekend door de geheele Wereld.

De PILLEN en ZALF van HOLLOWAY.

Kindschheid, Ouderdom.

De nadenkende geleerde stelt vast, dat het bijna zeker is dat bij het begin en bij het einde van het leven de mensch door dezelfde soort van ziekte aangetast wordt. Rusteloosheid, herhaalde ongesteldheden, benaauwd ademhalen en gejaagdheid zijn de voorloopers van hersenziekten, die echter door het naauwkeurig gebruik der geneesmiddelen van HOLLOWAY meest altijd voorgekomen worden. De bejaarde lieden moeten dadelijk de Pillen gebruiken, maar bij de kinderen moet men den ruggegraad en de maag met de Zalf inwrijven, waaraan de kleine lijder, aangezien het geen pijn veroorzaakt, zich zal onderwerpen. Deze middelen zullen ook bevonden worden dienstig te zijn bij dergelijke ongesteldheden, maar van chronischen aard. Zij bieden hunne beschermende hulp aan den eerwaardigen ouderdom en aan de hulpbehoevende kindschheid.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Bijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. M. VAN RENESSE, Depôthouder te *'s Gravenhage*; bij den Heer M. CLOOS, in de Vriesche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam*, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*; alsmede in **Holloway's Etablissement**, te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Laine.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Potjes Zalf . . f 0.80, f 1.85, f 3, f 7.05, f 13.85, f 20.95.
Doosjes Pillen f 0.80, f 1.85, f 3, f 6.75, f 13.50, f 20.50.

_ Door de grootste Doozen of Potjes te nemen doet men zich groot voordeel.

NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patiënten aanwijst hoedanig te handelen.

Oud-Carthagena's BERGPLANTEN-OLIE.

Hoeveel middelen zijn er ten allen tijde niet aangewend om het Haar te behouden, te doen aanwassen en te verfraaijen, het Haar hetwelk een belangrijk sieraad van den mensch uitmaakt en door jong en oud op hoogen prijs gesteld wordt. Slaagde men somtijds door dit middel min, door den ander meer, — beter, volmaakter en geschikter middel werd zeker nooit uitgevonden dan dat hetwelk men op de bergen van Oud-Carthagena ontdekte. Uit een onopgemerkte plant, die aldaar welig wast, werd door een bekwamen Plantenkenner dit heilrijke middel bereid. Uit deze Plant namelijk wordt een soort van Olie vervaardigd, die, tijdig gebruikt, het uitvallen van het Haar tegengaat en men voor vroegtijdige grijsheid niet bevreesd behoeft te zijn, zoodat het met regt een **haarversterkend, haarontwikkelend** middel mag genoemd worden.

Deze Olie wordt verkocht à 60 Cents per Fleschje.

A. BREETVELT Az.,
Delft, Groote Markt, naast de Waag.

die deze Olie verkrijgbaar heeft gesteld:

Te Rotterdam uitsluitend bij J. H. Keller, Weste Wagenstraat; A. Reynardt, Hoogstraat, bij het Oostplein, en verder te

Amsterdam, H. J. Renken, hoek Vijgendam en Warmoesstraat.	Zuid-Scharwoude, G. W. Böttger.
Idem, W. A. Schade & Zoon, Leydschestr., in de Vlijt.	Eijerland, Wed. Jongerling.
Idem, Schwenge & de Greef, Kalverstraat.	De Rijp, B. D. van Weede.
Idem, Mej. C. J. Blank.	Laren, W. C. Velthuysen.
Hilversum, A. Schravendijk.	Wieringerwaard, Wed. W. Mars.
Purmerend, W. en B. Wiebols.	Utrecht, A. J. v. d. Berkhof.
Nieuwediep, H. D. Schlüter.	Idem, M. J. C. Ham.
Baraingerhorn, J. B. Upman.	Soest en Baarn, Gebr. van Dijk.
Schagen, S. Keet.	Amersfoort, Philip Meijer.
Haarlem, H. J. Theunisse, Gierstraat.	Harmelen, W. G. Kurvers.
Alkmaar, D. Boots.	Breukelen, J. Vlaanderen.
Zaandam, M. Vriend.	Almelo, M. Slits.
Venhuizen, Gebr. Frese.	Dedemsvaart, B. Barends Jr.
Weesp, Gebr. Reckers.	Deventer, Wed. J. W. Sauer.
Edam, G. A. Köhne.	Zwolle, M. J. Biekart.
	Dalfsen, R. Frijling.
	Kampen, J. H. ten Hagen.
	Steenwijk, K. Timmermans.
	Hasselt, van der Vecht.

AU PETIT BAZAR.

VIGIER FRÈRES,

HOOGSTRAAT, tegenover de LAMSTEEG,

berigten wederom den **ontvangst** eener **allerkeurigste Collectie**

OMBRELLES EN EN-TOUT-CAS,

van de **keurigste** en **Nieuwste Patronen, fijnste Stoffen** en **elegantsten Smaak**, der Parijsche Bon-Ton. — Eene groote hoeveelheid

WANDELSTOKKEN

in de **ruimste keuze**, keurig net bearbeid, is mede van de eerste Huizen ontvangen; tot een bezoek in ons **Magazijn** noodigen wij beleefdelijk onze Stadgenooten uit.

NAAR

MAKASSAR,

het Nederl. BARKSCHIP

MAKASSAR,

Kapit. **P. Vitringa Coulon,**

om in de eerste helft van April te vertrekken.

Adres G. W. KONING Jr., HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER, en CANNE & BALWE te Amsterdam.

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,

in directe verbinding met **GLASGOW,**

door het **Forth-** en **Clyde-Kanaal.**

De Stoomboot **THERESE**, Kapit. ALLAN BRUCE, zal van hier naar GRANGEMOUTH vertrekken ZATURDAG 7 Maart, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en HULL.

Voor Passagiers en Goederen.

De Stoomboot **HAWK**, Kapitein R. DUNIPACE, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag.**

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

ROTTERDAM EN HULL,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

met de Stoomschepen

SWALLOW, ... } IEDEREN
OCEAN QUEEN, } Woensdag en Zaturdag.

Het Stoomschip **OCEAN QUEEN**, Kapit. TH. HUTTON, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 7 Maart 1863**, des morgens.

Adres bij *SEEUWEN & Co.*

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

MAART 1863.

Zaturdag	**7,**	's morgens	**11** ure.	**Donderdag**	**12,**	's namiddags	**3** ure.
Dingsdag	**10,**	's namiddags	**1** „	**Zaturdag**	**14,**	's morgens	**6** „

VRACHTEN: Groote Kajuit £ 1.7.—, heen en terug £ 2.0.6.
Voor-Kajuit „ —.17.6, „ „ „ „ 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM, HULL en GOOLE,

Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.

Het Stoomschip **EAGLE**, Kapit. **W. Hoyland**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL en GOOLE *aanstaanden Zaturdag.*

Ligplaats: **Nieuwehoofd.** Adres HUDIG & PIETERS.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en ANTWERPEN,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN,

met de Stoombooten

TELEGRAAF.

Deze Stoombooten, behoorende tot de snelstvarende van Europa, hebben uitmuntend ingerigte Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen hetwelk afgehuurd kan worden.

STATIONS:

SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, ZIJPE voor Zierikzee en Brouwershaven, ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM voor Goes, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

MAART 1863.

Van Rotterdam.			Van Antwerpen.		
6 Vrijdag	's morgens	9.—	7 Zaturdag	's nachts 6/7	1.—
9 Maandag	„	10.30	10 Dingsdag	's morgens	3.—
11 Woensdag	„	11.30	12 Donderdag	„	5.—
13 Vrijdag	's nachts 12/13	12 30	14 Zaturdag	„	7.30

DILIGENCE-DIENST.

Te **Zijpe** wordt voor **Zierikzee** en **Brouwershaven** op de **heen-** en **terugreis** aangelegd; aldaar staat eene Diligence gereed, die van **Zijpe** naar **Zierikzee** na aankomst der Stoombooten vertrekt, en van **Zierikzee** naar **Zijpe** in correspondentie op de Stoombooten **een en een half uur later** afrijdt als de uren van afvaart van **Rotterdam** en van **Antwerpen.**

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

VEILING TE ROTTERDAM,

op VRIJDAG den 27sten MAART 1863, van ongeveer:

72,700	Bossen **BINDROTTING**,	liggende te		ROTTERDAM;
101,800	„	**IDEM,**	„ „	AMSTERDAM;
13,200	„	**IDEM,**	„ „	DORDRECHT;
12,700	„	**IDEM,**	„ „	SCHIEDAM;

De DIRECTIE geeft de verzekering, dat zij vóór 1 Julij 1863 geene andere **Bindrotting** dan de bovengemelde hoeveelheid aan de markt zal brengen.

Amsterdam 4 Maart 1863.

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Donderdag den 5 Maart 1863,
des namiddags ten 5 ure,

VEILING VAN:

Een WINKELHUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, aan de w/z. van het Hang, 2—435.
Een PAKHUIS met ZOLDERS en ERVE, aan de n/z. van de Kikkersteeg, 6—422.
Een PAKHUIS met ZOLDERS, VLIERING, OPEN PLAATS en ERVE, als voren, 6—412.
Een PAKHUIS en ERVE, aan de z/z. van de Kikkersteeg, 6—460.
Een Dubbel PAND en ERVE, bestaande in een HUIS met BOVENHUIS, aan de z/z. van de Hoogstraat, 10—61, en een daarachter gelegen HUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, aan den Boerensteiger, 10—29.
Een HUIS met BOVENHUIS en ERVE, aan de o/z. van de Oost-Molenstraat, 12—317.
Een PAKHUIS met ZOLDERS en ERVE, aan de w/z. van de Kaptein Niemansteeg, 12—299.
Een HUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, aan de n/z. van de Breedestraat, 10—566.

Notaris *VAN BUUREN*, standplaats hebbende te Charlois, zal op Woensdag den 11den Maart 1863, des voormiddags om 11 ure, in het Regthuis bij A. VAN DIJK aldaar, in ééne Zitting Veilen en Verkoopen:

Onder Charlois.

Eene Kapitale

BOUWMANSWONING

of een **HEERENHUIS**, sedert weinige jaren nieuw gebouwd, tevens geschikt om tot **Fabriek** te worden ingerigt, met SCHUUR en STALLING annex, WAGEN- of KOETSHUIS, KOEPEL, TUIN en ERF, staande en gelegen in de nabijheid der Rivier, aan het Sluisje in den polder Robbenoord, en een Perceel **WEILAND**, geschikt voor TUINGROND, aldaar, sectie A, ns. 843, 871, 872, 87[illegible] en 878, zamen ter grootte van 1 Bunder 58 Roeden 40 Ellen.

Grondlasten 1862 f 30 38, en Polderlasten gedurende de laatste 10 jaren gemiddeld per Bunder f 4.45.

Te aanvaarden bij de betaling der Kooppenningen en inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Openbare Verpachting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM, zullen op Dingsdag den 17 Maart 1863, des namiddags ten 1 ure, ten Raadhuize aldaar, Verpachten:

Voor den tijd van drie jaren,

Het **HEFFEN** van de **GABEL** of het **TOLGELD** op den **Straatweg** tusschen **Rotterdam** en de **Doenkade**, hieronder ook begrepen den Tol van de Paarden voor Schuiten, uitgezonderd de Schuiten die in het Veer van Rotterdam op Delft en *vice-versa* varen, alsmede Pakschuiten van deze Gemeente op 's Gravenhage, Leyden, Schiedam en Delfshaven, *vice-versa*, en

Voor den tijd van twee jaren en acht maanden.

Het **GRASGEWAS** te groeijen op de boord en op de Zuidelijke glooijing van het gedeelte den **Straatweg** van **Rotterdam** naar **Overschie**, tusschen de **Hooge heul** en de **Schie**, en van het Tolhek te **Overschie** tot aan **Doenkade.**

Volgens de Voorwaarden die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de Plaatselijke Secretarie en het Stads-Timmerhuis te Rotterdam.

Een blik op Alexander von Humboldt. Heidelberg. — Een bezoek aan Pasteur. — De bekende krachten der Natuur.

REDEVOERINGEN,

gehouden door **K. M. GILTAY.**

Uitgegeven bij M. WIJT & ZONEN te Rotterdam en alom verkrijgbaar gesteld. **Prijs f 1.**[illegible]

Bij de Boekverkoopers *MARLOF en ZOON*, Amsterdam, is heden van de Pers gekomen en bij de Boekverkoopers *Wed. KRAP en VAN DUY*[illegible] Rotterdam, verkrijgbaar gesteld:

Het Overzigt

VAN DE

SCHEEPVAART ONDER NEDERLANDSCHE VL[illegible]

op de **Oost-Indiën** c. a., gedurende het 1862, benevens het **REGISTER** van de Schepen onder Nederlandsche Vlag, daartoe [illegible] zigd wordende of daarvoor beschikbaar, alsmede complete **LIJST** der op stapel staande of in bouw zijnde Schepen, bestemd voor de Groote V[illegible]

Twaalfde Jaargang. **Prijs f 0.7**[illegible]

ZAAL DE MAAS

bij den Heer LEYGRAAFF.

VRIJDAG 6 MAART 1863:

GROOT NATIONAAL CONC[illegible]

VAN HET

Tyroler Zanggezelschap,

uit het **ZILLERTHAL.**

Mevrouw en Mijnheer **HOLAUS** en de Gebroeders **MEIKL, JOHANNA, MAX RAINER** en **S. MARGREIT**[illegible]

ENTRÉE f 0.75. *Aanvang* [illegible]

SCHOUWBURG

Vrijdag 6 Maart. Aanvang 7 ure.

De Spanjaarden in Peru,

of de Dood van Rolla,

Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch.

Verwacht op Maandag 9 Maart, ter Benefice van Mw. ALBREGT—ENGELMAN: **De Do**[illegible] of *het Huis vol Volk*, Blijspel in 3 Bedrijven, vele jaren niet vertoond. Gevolgd door **Bruid van Vreeland,** of *wie is de Bruidegom*, Blijspel in 4 Bedrijven, mede naar het Hoogduitsch, in geruimen tijd niet vertoond.

Zaturdag 7 Maart. Aanvang 7½ ure.

51ste Voorstelling van het doorloopend, 26ste Voorstelling van het Zaturdag Abonnement:

FIGARO'S HOCHZEIT

komische Oper in 3 Acten, von MOZART.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.4[illegible]
„ „ alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 [illegible] 9.45 's avonds.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, [illegible]
„ 's Hage n. Rott. 9.59, 10.41, 1.30, 4.13, 6.45 [illegible]
Aankomst te Rott. 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.4[illegible]

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.5[illegible]
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 5.35, 9.[illegible]
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.) [illegible]
Utr. n. Rott: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35 (werkd.) [illegible]
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.) [illegible]
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.) [illegible]

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 2.10 's midd. [illegible]
„ Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.55 [illegible]
„ Antw.: 7.30 's morg., 12.30 's mid., en 5.50 [illegible]
de laatste alleen tot Breda [illegible]

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VANHEYN, te Rotterdam.

opnemen, zouden wij een tweeledig ontwerp, eene tweeslachtige regeling hebben. — Die spr. merkte nog aan, dat alles strekt tot voorbereiding voor de polytechnische school. Maar wat, vraagt de Minister, wat is de geest van het ontwerp? Het stelt in de oprigting van burgerscholen en hoogere burgerscholen ter algemeene beschaving. Dat is de stam, en die stam loopt uit in onderscheiden takken, als de polytechnische en landbouwkundige scholen. Maar men moet die takken wèl onderscheiden van den stam zelven.

Hiermede meent de Minister voorloopig genoeg te hebben gezegd ter beantwoording der onderscheidene sprekers.

De heer *van Goltstein* is bijna huiverig nogmaals het woord te voeren. Hij deelt toch volkomen het gevoelen van den heer Groen, dat de tijd der behandeling van dit ontwerp hoogst ongunstig is. De aandacht is toch meer op een ander punt gevestigd, namelijk op de koloniale quaestie. En nu moge men zeggen; dat is eene koloniale agitatie, maar men kan toch niet ontkennen dat die daadzaak bestaat. Wat is er toch van die koloniale agitatie? Er heeft eene veroordeeling plaats gehad van de koloniale staatkunde der Regering door de Eerste Kamer. Van Regeringswege is nu wel aan de Kamer gezegd: gij vergist u; gij wilt onze koloniale staatkunde goedkeuren en gij keurt ze af. Maar dit baatte niets. De veroordeeling werd uitgesproken. En nu komt het spreker voor, dat, als de aandacht der Vergadering noodwendig op dit punt gevestigd is, het dan op dit oogenblik geen tijd is om over het thans aanhangig onderwerp te spreken. — Spr. zal zich dus slechts tot eenige woorden bepalen. De Minister zeide dat eenige sprekers verkeerden in een strijd van woorden. Maar, naar sprekers inzien, kan de strijd tot dit enkel punt worden teruggebragt: beteekent de benaming van middelbaar onderwijs enkel *een* zeker soort van onderwijs, dan wel eene zekere afdeeling van het onderwijs in het algemeen. Dit laatste is de juiste opvatting der zaak, zoo als blijkt uit de woorden der Grondwet. Nu zegt de Minister wel: wat zou er dan nog meer moeten worden bijgevoegd. Maar spr. antwoordt, dat de scholen van het ontwerp ten doel hebben een bijzonderen tak van onderwijs, en daarom strookt dit dan ook niet met het denkbeeld der Grondwet. — Wat nu de Latijnsche scholen betreft, zoo zeide de Minister, dat deze altijd een deel van het middelbaar onderwijs hebben uitgemaakt. Spr. heeft echter gisteren reeds aangehaald het gevoelen van den heer *van den Ende*, die meende dat die scholen verkeerdelijk tot het middelbaar onderwijs waren gebragt.

Maar, zegt de Minister, wat moet er dan in het ontwerp worden bijgevoegd om de scholen te doen strekken tot algemeene beschaving en verlichting. Spr. antwoordt, dat dan het onderwijs moet strekken tot verheffing van het gemoed, tot zuivering van den smaak, tot veredeling van het hart: en aan welke bron moet men zich daartoe laven? Aan de oude talen en letterkunde, en dit wordt nu juist hier gemist. En die zamenvoeging zou ook zoo zonderling niet zijn, want in de schets voor het onderwijs aan het gymnasium te 's Hage te geven, staat aan het hoofd de Grieksche taal- en letterkunde enz. — Omtrent nog een punt heeft men de bepaling van art. 194 der Grondwet over het hoofd gezien. Daarin wordt gezegd: „Er wordt overal in het Rijk van overheidswege voldoend openbaar lager onderwijs gegeven." Dit nu is een natuurlijk voorschrift. Maar daarbij bepaalt het zich ook. Dit strookt ook met het denkbeeld, om veeleer aan particulieren over te laten de zorg voor het middelbaar onderwijs. De Regering is ook in hare memorie van toelichting van dit denkbeeld uitgegaan. En nu wordt voorgesteld dat in elke gemeente boven de 10 000 zielen eene hoogere burgerschool moet worden opgerigt; dat er van Rijkswege ook nog 15 zulke scholen zullen worden daargesteld, alsmede twee landbouwscholen en eene polytechnische school. Dus een overvloed van allerlei soort van openbaar middelbaar onderwijs ten koste van het Rijk en der gemeente. Spr. gelooft nu niet dat dit in overeenstemming is met den geest der Grondwet, en hij acht het ook in strijd met de bepaling, waarbij de inrigting der huishouding van de gemeenten aan de gemeentebesturen wordt vrijgelaten.

De heer *Storm van 's Gravesande* beantwoordt mede eenige opmerkingen van den Minister en blijft bij zijn gisteren geuit gevoelen volharden.

De heer *van Heemstra* komt terug op zijn bezwaar, dat dit ontwerp slechts is een partiële maatregel, omdat het, zoo als het ligt, niet regelt het middelbaar onderwijs in zijn vollen omvang, maar enkel een gedeelte er van. Spreker blijft volhouden dat hier geene uitvoering plaats heeft in den geest der Grondwet, want hij meent dat de aard der zaak van het middelbaar onderwijs meer medebrengt dan enkel de oprigting eener industrieschool. Hij wenscht aan het hoofd van het ontwerp te hebben een beginsel, opdat, als men het eenmaal over dat beginsel eens is, men dan kan vragen of het ontwerp daaraan voldoet. De Minister ontkent ook dat het ontwerp eenzijdig is, en dat het alleen het technisch onderwijs omvat. Maar spreker vraagt of dit beweren niet is eene *protestatio de actui contraria*. Hij vraagt toch als ieder, of dit niet geweest is het leidend denkbeeld van den zamensteller van dit ontwerp. De Minister heeft verder gevraagd, hoe zou ik nu de gymnasia bij deze wet kunnen regelen? Dit hangt af van de regeling van het hooger onderwijs. Volkomen juist. Maar daarom had spreker dan ook van den Minister gewenscht te vernemen zijne denkbeelden omtrent de regeling van dat hooger onderwijs. Dan was men gerustgesteld. Spreker gelooft dat de Latijnsche scholen en gymnasia ook tot het middelbaar onderwijs behooren. Z. i. is het onderwijs van Rijkswege te geven in drie trappen verdeeld: de eene trap is het einde; de andere het begin, en wat er tusschen ligt is het middelbaar onderwijs.

De heer *van Nispen van Sevenaer* toont uit de gewisselde stukken aan, dat men, bij gelegenheid der Grondwetsherziening zeer goed wist wat onder middelbaar onderwijs is te begrijpen.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt nog de verschillende sprekers. Wat de opmerking betreft, dat dit onderwerp niet in behandeling had moeten komen, zegt hij dat het buiten zijne schuld is, dat een ontwerp van wet, in staat van wijzen gebragt, aan de orde wordt gesteld. Die orde toch kan worden verbroken door de aanneming eener motie van orde tot uitstel der beraadslagingen. De Minister zal dan ook afwachten of zoodanige motie wordt voorgesteld.

De heer *Groen van Prinsterer* wil niet op alle punten terugkomen. Maar hij moet opkomen tegen het woord *agitatie*, in den zin zoo als het door den Minister is gebezigd. Hij erkent dat vele argumenten, tegen het Kabinet ingebragt, zouden kunnen worden teruggekeetst. Maar niemand zal ontkennen dat de koloniale politiek van dit Kabinet eene geduchte nederlaag heeft geleden. En nu meende men dat het Kabinet in dergelijk geval òf had moeten aftreden, òf de Kamer ontbinden. Maar, nu dit niet gedaan is, verkeeren wij nog in eene doorgaande Ministeriële crisis, en daarom gelooft spreker dat de Minister niet het regt had om van agitatie te spreken in een ongunstigen zin, als een tak der Wetgevende Magt een afkeurend oordeel over een punt van Regeringsbeleid heeft uitgesproken.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* ontkent, dat onze toestand door de koloniale quaestie wordt beheerscht, omdat er eenig verschil over het koloniaal beleid bestaat, zonder dat er nog bepaalde punten waren aangegeven, en waaromtrent de discussie slechts bij wijze van parlementaire conversatie is gevoerd; nu te zeggen dat onze geheele toestand, met voorbijzien onzer binnenlandsche positie, door de koloniale quaestie wordt beheerscht, dat is onverantwoordelijk, en kan alleen gesproken zijn ten gevolge van agitatie. De Minister ontkent ook dat het Kabinet bij de Eerste Kamer een nederlaag heeft geleden. Maar dit alles is nu niet aan de orde. — De Minister stapt dan ook van dit punt af en beantwoordt nog kortelijk eenige bedenkingen tegen de wet ingebragt.

De heer *van Lynden* zou niet nogmaals het woord hebben gevraagd, maar hij kan niet onbesproken laten hetgeen door den Minister is gezegd over het gebeurde in de Eerste Kamer. De stemming toch, waarbij die Kamer de koloniale politiek van het Kabinet heeft veroordeeld, is door den Minister genoemd parlage, parlementaire conversatie. Spr. acht die uitdrukking weinig gepast, en de ontkentenis dat de koloniale politiek eene nederlaag zou hebben geleden, zou spreker, ware hij onbescheiden, kunnen bestempelen met het woord onbeschaamd; — nu zal hij haar slechts *onverantwoordelijk* noemen.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* zegt: Het is de vraag of de waardigheid van een Minister het toelaat op dergelijke woorden, als die zoo even gesproken zijn, te antwoorden. Maar nu die spreker gewaagd heeft van de Eerste Kamer, acht ik mij verpligt te doen opmerken dat ik *niet* over de Eerste Kamer heb gesproken. Zoo er ooit iemand is geweest die steeds aan de Eerste of andere Kamer de achting, haar verschuldigd, heeft gegeven, dan ben ik het. Met de woorden parlage, parlementaire conversatie, bedoelde ik het karakter der behandeling van de koloniale aangelegenheden, niet nu, maar sedert langen tijd in de beide Kamers. Het waren algemeene discussiën, die tot geene beslissing leiden of leiden konden. Men hield zich niet aan bepaalde punten.

Alsnu worden de algemeene beraadslagingen gesloten, en komt in beraadslaging artikel 1, van dezen inhoud: „Tot het middelbaar onderwijs worden gerekend te behooren alle vakken, welke volgens deze wet onderwezen worden aan de in haar genoemde scholen." — Door den heer *van Heemstra* is hierop een amendement voorgesteld, luidende: „Middelbaar onderwijs is de voortzetting van het lager en de voorbereiding voor het hooger onderwijs. Het wordt gegeven aan: *a*, Latijnsche scholen en gymnasiën; *b*, scholen ter voorbereiding voor militaire academiën; *c*, scholen voor landbouw, handel, zeevaart en industrie."

De heer *van Heemstra* licht zijn amendement nader toe. Hij meent dat uit den aard der zaak, zoo als men het in 1848 noemde, moet afgeleid worden wat onder middelbaar onderwijs moet worden verstaan. En daartoe strekt zijne definitie, in bovengenoemd amendement opgenomen.

De heer *Heemskerk Az.* heeft dit amend. met genoegen gezien, want daarin ligt het zwaartepunt der discussie, en zoo doende kan men tot gemeen overleg komen. Hij is voor het amendement, behoudens eene ondergeschikte bedenking op het punt van redactie. Spr. bestrijdt de argumenten in de Mem. van Beantw. aangevoerd tegen de opname van een bepaald criterium of eene definitie van het middelbaar onderwijs. Hij ziet in dit ontwerp eene sterke protectie voor het industrieel onderwijs door zeer dure inrigtingen van Staatswege en zeer lage schoolgelden. Kunstvlijt en volksvlijt zijn veel, maar niet alles: het humanitair onderwijs mag er niet bij achter liggen. Het amend. beveelt zich in velerlei opzigten aan boven het ontwerp.

De heer *Wintgens* staat stil bij de omschrijving en den omvang van het middelbaar onderwijs in dit ontwerp. Vele sprekers hebben gisteren reeds daartegen bezwaren geopperd, die hij deelt. Hij erkent dat de Regering vrij was om den omvang van het middelbaar onderwijs zoodanig te kiezen als het dien wilde, maar dan ook had hij zich voorgesteld dat dit ontwerp een hoofdgebrek zou herstellen in den bestaanden toestand van hetgeen tot dusver onder middelbaar onderwijs behoord heeft. Ook hij is van oordeel dat eene juiste afbakening der verschillende onderdeelen van onderwijs ook moet gebaseerd zijn op den leeftijd, om langzamerhand den hoogsten trap van volksontwikkeling te bereiken. Hij meent dan ook dat de gymnasia behooren tot het middelbaar en niet tot het hooger onderwijs. Door de kracht der omstandigheden zal men er toe gebragt worden om de gymnasia als middelbare scholen te regelen.

Spreker wenscht niets liever dan mede te werken tot verbetering der wet; want er is geen tak van onderwijs waaraan de Natie meer behoefte heeft dan aan een goed geregeld middelbaar onderwijs. Hij juicht het ontwerp toe, ook als eene *conditio sine qua non* voor de industrie. Maar daarom wenscht hij deze wet te beschouwen als regelende het technisch onderwijs, en zou men nu niet kunnen reserveren de regeling van het klassiek middelbaar onderwijs tot op de regeling van het hooger onderwijs, waartoe het de voorbereiding is? Hij deelt de beschouwing der Regering, dat de gymnasia niet wel anders dan in verband tot het academisch onderwijs kunnen worden geregeld. Wordt zoodanige reserve in de wet opgenomen, dan vervallen zijne bezwaren en dan is hij tegen het amendement van Heemstra. Hij stelt dus op zijne beurt als amendement voor om achter art. 1 te voegen: „alsmede die welke moeten dienen ter „voorbereiding tot het hooger onderwijs. Het onder„wijs in de laatstgenoemde vakken wordt in zijn „verband tot het hooger onderwijs bij de daartoe „betrekkelijke wet geregeld."

De heer *Godefroi* heeft tegen deze wet slechts *één* hoofdbezwaar, maar als dat niet weggenomen wordt moet hij tot zijn leedwezen aan dit ontwerp zijne stem weigeren. Hij zegt tot zijn leedwezen, want schoon hij niet de lofrede onderschrijven wil, gisteren door den heer Guljé gehouden, aarzelt hij niet te verklaren dat deze wet goeds, veel goeds bevat.

Sprekers bezwaar is een grondwettig bezwaar. Men kan in theorie twisten of de Latijnsche school al of niet een eerste stap is op dit gebied van onderwijs, schoon hij moet opmerken dat in het buitenland de quaestie is beslist tegen de strekking van het ontwerp van die wetgevingen; toch behooren zij tot het middelbaar onderwijs. Maar hij zal daarover niet twisten. Zijn bezwaar is, zoo hij zeide, een grondwettig bezwaar. Art. 194 laat den wetgever geheel vrij in de regeling van het middelbaar onderwijs; daarin is geene beperking. Maar de Grondwet heeft den wetgever aan één band gelegd, en dat is de voorwaarde van het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid der onderwijzers. Daaraan moet de regeling voldoen, omdat de onderwijzer ook moet zijn opvoeder, paedagoog, die tegelijk hart en verstand ontwikkelen moet. Dat grondwettig voorschrift moet ten aanzien van het middelbaar onderwijs opgevolgd worden. Uit de stukken bij de Grondwetsherziening blijkt wel niet bepaald, maar toch het denkbeeld dringt daarin door, dat de leerlingen der gymnasiën schoolkinderen zijn. En nu is alleen de vraag of die zelfde *ratio legis*, die het onderzoek naar bekwaamheid en zedelijkheid noodig maakt voor middelbaar onderwijs, toepasselijk is op de leerlingen der Latijnsche scholen. En die vraag moet hij bevestigend beantwoorden. Hij staaft dit zijn gevoelen door het rapport der commissie van 1848 over het hooger onderwijs en met het artikel in de Gids over de gymnasiën en de paedagogiek. Met het oog op den 12jarigen leeftijd op de eerste afdeeling der gymnasiën is er een waarborg noodig voor zedelijkheid en bekwaamheid van den onderwijzer, die aldaar tevens opvoeder moet zijn. Dat bezwaar belet hem de wet aan te nemen, tenzij het amendement Wintgens daarin opgenomen worde, dat de quaestie over de Latijnsche scholen enz. afsnijdt door hare overbrenging naar eene andere wet.

Morgen voortzetting der discussien.

Weerkundige Waarnemingen op 4 Maart 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	+ 1. 6	W.	—	+ 10. 0	schoon.	slecht water.
Groningen	+ 2. 9	O.	0	+ 7. 1	—	—
Helder	+ 0. 6	O.Z.O.	2	+ 6. 7	—	—
Yarmouth	—	Z.O.	—	—	schoon.	—
Vlissingen	— 1. 8	Z.O.	3	+ 5. 4	—	—
Maastricht	754. 1	Z.	2	+ 6. 0	—	—
Portsmouth	— 2. 8	Z.O.	—	+ 8. 3	betrokken.	stil.
Plymouth	— 5. 2	—	—	+ 12. 2	bewolkt.	slecht water.
Havre	— 20. 1?	O.Z.O.	5	+ 7. 8	schoon.	stil.
Parijs	—	—	—	—	—	—
Brest	— 4. 9	Z.W.	0	+ 8. 8	zwaar bewolkt.	stil.

Alzoo grootste verschil in Nederland G 4. 7 V; generaal idem G 23. 0 Hv.

NB. Sterk dalende Barometer, teekenen van weêrsverandering.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z.O.) *Vertrokken.*
4 maart *Prinses Amalia*, v. Bentveld, Batavia
Marie, Orhanovich, Konstantinopel

Hellevoet (ZO.) *Aang.*
4 mrt. *Pelican* (st.), Liverp.
Vertrokken.
Maassluis, Post, Melbourne
Gouverneur Schomerus, Zillesen, K. v. Guinea
Argus, Tuk, Havana
Triëst (st.), Venetië
Nummer I, Broksch, Gibraltar (is op de reede geank.)
Earl of Auckland (st.), Londen
Zes Gezusters, Rutgers, Newcastle
Engelina Petronella, Nagel, d.°
Geziena, Koning, avont.

Brielle (ZO. t. Z.) *Aang.*
4 mrt. *Waterloo* (s), Lond.
Vertrokken.
Brothers' Success, Hobart, Rochester
Seahorse (st.), Hull
Swallow (st.), d.°
Osprey, Duncanson, Ipswich
Jantje Nanninga, Meihuizen, Stettin
Alberta Roemeling, de Vries, Oostzee
Hillechina, Hooghoudt, d.°

Maassluis (ZO.) *Vertr.*
4 maart *Gesina Elsina*, Deen, Whitby

Texel *Vertrokken*
3 maart *Jacob Synes*, Schut, Oporto
Geertina Antina, de Weerd, Nantes
Mentor, v. 't Veer, Lond.
Jantje Goosens, Leisler, Leith
Wieka, Efting, Newc.
Hillechiena, Pot, Frederikstad
4 *von der Heydt*, Köpcke, Havana
Maria Catharina, de Bos, Glasgow
Ortelius, Groote, dito
Maria Adolfina, Blom, d°
Elisabeth, Arents, (v. Newc.) Barcelona
India Packet, Diepering, Batavia
Sliedrecht, Feenstra, Samarang
Josephine, Hofker, Suriname
Raphael, v. d. VeldeSmit, Curaçao
Joanna Jacoba, Sap, Triëst
Mentor, Schuring, Quimper
Nora (st.), Londen
Aangekomen.
4 *Plantage Dordrecht*, Brakke, Suriname (Z. W.—Z. O.)

Vlie *Aangekomen*
1 maart *Zwaluw*, Steeksma, Dundee (l. v. Noorw.)
Vertrokken.
1 *Thamar*, Rosenbrock, (als bijl.) Sevilla
Dirkje Adama, Wildts, Groenl. visscherij

Remelia Geertruida, Katoen, Noorwegen
Tetta Margretha, Buss, Hamburg

Vlissingen *Aangek.*
3 maart *Minna*, Radmann, New-York
Asia, Pens, Odessa
Gem of the Ocean, Bexfield, Messina
Heureuse Pauline, Mahéo, Almeria

—o—

Kaap de G. Hoop
Mosselbaai *Aangek.*
27 dec. *Concordia*, v. Zanten, Kaapstad

St. Helena *Gepass.*
22 jan. *Susanna & Elizabeth*, Ouwehand, Java n. Nederland
Peking, Croese, d.° n. d.°
24 *Dionysia Catharina*, Kluit qq., d.° n. d.°

Ascension *Aangek.*
16 jan. *Regina Maris*, Ouwehand, Soerabaija n. Amsterdam

Callao *Vertrokken*
17 jan. *Tony*, Gaertner, Chincha-Eilanden

Suriname *Vertr.*
29 jan. *Amicitia*, Wijgers, Amsterdam
Willem & Carel, Steenveld, dito

Curaçao *Vertrokken*
24 jan. *Zwanette*, Jonker, Amsterdam
28 *Johan Cornelis*, Groenewoudt, d.°

Porto Cabello *Aang.*
1 jan. *Betje Pronk*, Vos, Hamburg (vertr. 27 n. St. Thomas)

10 *Henriette*, Dijker, St. Thomas (vertr. 27 weder derwaarts)

Cette *Zeilklaar*
27 febr. *Janna Adriana*, Franken, Rio Janeiro

Gibraltar *Aangek.*
20 febr. *Johanna Maria*, Fenenga, Card. n. Genua
24 *Californië*, v. d. Valk, Vlaardingen

Bilbao *Vertrokken*
23 febr. *Dina Adriana*, Kwint, Clyde

St. Malo *Vertrokken*
27 febr. *Arrow*, Wright, Rotterdam

Liverpool *In lading*
3 maart *Geertje*, Pomper, Nerva
Cornelis Pieter, Simonsz, Santa Martha, Carthagena en Savanilla

Falmouth *Binneng.*
3 maart *Geertje Dijkstra*, Fenenga, Newcastle n. Palermo

Bij **Goudstaart** *Aang.*
27 feb. *Constance*, Kimmerer, Rott. n. Melbourne

Portland *Binneng.*
2 maart *Rollo*, Allcock, Rotterd. n. Guernsey

Rochester *Aangek.*
2 mrt. *John & Charles*, Hopkins, Rotterdam

Londen *Aangekomen*
3 maart *Janna Meijer*, Datema, Gothenburg
In lading.
Eendragt, Kamminga, Rostock

Gravesend *Aangek.*
3 maart *Hendrika*, Lever, Groningen

Hull *Aangekomen*
2 mrt. *Wilh. Petronella*, Scholtens, St. Pet.

Sunderland *Aangek.*
1 mrt. *Gepkea*, de Vries, Texel

Grangemouth *Aang.*
2 maart *Louise* (st.), Rott.

Boness *Vertrokken*
28 febr. *Baudina*, Pool, Harlingen

Leith *Aangekomen*
28 febr. *Geerdina*, Nieboer, Venetië
1 maart *Roelfina Kuiper*, Reinders, Antwerpen

Hamburg *Aangek.*
2 maart *Jonge Barend*, Prins, Delfzijl
Zaanstroom, Visser, la Rochelle
Ida Gesina, Egberts, Rotterdam
Vertrokken.
2 *Aaltje Maathuis*, de Vries, Livorno
3 *Catharina Margaretha*, Riebeling, Amsterdam

Cuxhaven *Aangek.*
2 mrt. *Cornelia* (Ned. kof), Livorno
Maria Alida, Amsterd.

Bremerhaven *Vertr.*
1 maart *Agatha Jacobina*, Kramer, Rotterdam
Gesina, Peters, Amst.

Swinemunde *Aang.*
1 mrt. *Willem I* (s), Amst.

Dantzig *Aangekomen*
28 febr. *Jan Hendrik*, Slager, Aarhuus
Jantina Alberdina, Wortel, Delfzijl

Svendborg *Vertr.*
28 febr. *Nicodemus*, Möller, Schiedam

Assens *Vertrokken*
26 febr. *Alert*, Bych, Amst.

Kopenhagen *Aangek.*
4 maart *Vesta* (st.), Amst.

Fredrikshavn *Binn.*
26 febr. *Gesina Jantina*, Alberts, Groningen n. Engeland (terug uit zee)
27 *Alida*, Boer, Stralsund naar dito
Wilhelmina Egberdina, Top, Dantzig n. d.°

—o—

Amsterdam 4 maart. Aangaande het schip *Trijntje Fenna*, kapit. Abbink, v. Batavia naar Rotterdam, in Simonsbaai (Kaap de Goede Hoop) op de helling gehaald (zie ons vorig N.°), na de geheele lading gelost te hebben, wordt den 20 jan. gemeld, dat het schip bevonden was zwaar gewerkt te hebben, zijnde de lasschen van de kiel verwijderd en de naad aan de zaadstreek open.

— Van het schip *Ottolina*, kapit. Eeleman, van Soerabaija n. Rotterdam, mede in Simonsbaai binnen, waren 1135 b. koffij en 53 kanassers suiker wegens beschadigdheid verkocht.

Rönne (Bornholm) 23 febr. Van het Ned. schip *Margrieta*, kapit. Slik, van Londen n. Memel, op Bornholm gestrand (bevorens gemeld), wordt de lading totaal beschadigd geborgen. Het volk is gered, doch het schip is wrak.

Gonaives 6 febr. Het Hamburger brigantijnschip *Heinrich*, kapit. Lienau, v. Aux Cayes n. Gibraltar, is den 29 jan. lek alhier binnengeloopen en na lossing afgekeurd.

St. Helena 20 jan. Het schip *Orient*, kapit. Harris, alhier aangekomen, rapporteert, den 12 dec., op 23° ZB. en 75° OL., gepraaid te hebben de Ned. bark n.° 741 (?), v. Batavia n. Amsterdam, waarvan de masten deerlijk gekraakt waren.

Kaapstad 21 jan. De Belgische bark *Vasco de Gama*, kapit. Delmer, van Rangoon naar Hamburg, alhier met schade binnen (bev. gemeld), is afgekeurd en verkocht.

—o—

Gepraaid:

. . . . . op 24° ZB. en 70° OL., *Edouard & Marie*, van der Kolff, v. Java n. Amst.

3 jan., op 34° 40′ ZB. en 25° 20′ OL., *Admir. Tromp*, van Tubergen, v. Banjoewangie n. Amst., 52 d. reis.

7 jan., op 35° ZB. en 18° OL., *Three Bells*, Simpson, v. Soerabaija n. Amsterdam, 67 dagen reis.

9 jan., op 35° ZB. en 20° OL., *Zeelust* (?), v. Soerabaija naar Amsterdam.

18 jan., op 26° ZB. en 6° OL., *Maria Diederika*, van Marion, van Java n. Nederland.

—o—

Gescind:

24 febr., op 45° NB. en 20° WL., *Hebe*, Kiehl, v. Rotterdam naar Batavia.

—o—

Amsterdam *Vertr.*
3 mrt. *Louise*, Buys, Batavia
Hooite Wicker, Klasen, Venetië
Johanna, v. d. Baan, Triëst

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 5 maart: 1ste getijde 3 ure 31 min.; 2de get. 3 ure 55 min.

Arnhem. Waterhoogte 4 maart 1.12 el. (gev. 3 d.)

Keulen. Rijnhoogte 3 maart 5 v. 6 d. Rijnl. (gevallen 1⅓ d.)

Dusseldorp. Aangekomen 3 mrt.: H. Stokkes met 1554 c. en P. Eidam met 2599 c., beiden van Rotterdam.

—o—

Aan de zeevarenden wordt bekend gemaakt, dat het Eider-Kanaal, voor eenigen tijd wegens reparatie aan de sluis gesloten, den 6 dezer weder geopend zal zijn.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 163 collis Kina, 1 b. Koopm., Lenders en Co.; 18 v. en 60 z. Koffij, 35 z. Cacao, 21 z. Piment, 30 z. Rijst, 8 cer. Indigo, 2 b. Gom Elastiek, J. H. Claus en Co.; 18 collis Diversen, Schleussner en Stängle; 80 dito dito, F. A. Voigt en Co.; 4 v. Gom Copal, Thorman en Co.; 2 cer. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 1 partij Hout, 10 v. en 20 z. Koffij, 1 b. Cochenille, Koch en Vlierboom; 1 partij Hout, 162 collis Diversen, C. Hemmann en Co.; 30 k. Gember, Boudier en van der Tak; 10 k. Spek, J. Laming en Zonen; 36 collis Diversen, van der Kun en van Schelle; 6 dito dito, A. Th. Sülling en Co.; 2 v. Wijn, P. J. van der Schrieck en Co.; 2 dito dito, Verwey en Co.; 1 dito dito, G. P. Ittmann en Zn.; 13 collis Div., van Nievelt en Co.; 1 p. Kaarten, P. M. Bazendijk; 3 k. Manufact. etc., Bahlmann en Co.; 1 k. Mostaard, Berkel, Lehr en Co.; 1 b. Koopm., H. Braakman en Co.; 2 dito dito, Preston en Co.; 2 dito dito, 135 k. Blik, R. S. Stokvis en Zn.; 1 b. Koopm., Boomer en Co.; 2 b. en 1 k. dito, Allan en Co.; 3 b. dito, J. B. Crol en Co.; 1 k. IJzerwerk, 1 Wiel, D. Christie en Zn.; 2 k. Oliedoek, 283 collis Diversen, Order.

Amsterdam.

SMIRNA en SAMOS, Jantina Alida, Pijbes. — 3732 dooz., 30 vs., 23 k. Vijgen en 30 v. Rozijn, C. L. Engelberts en Zn.; 3850 stukk. Palmhout, Wilmer en Doths; 33 v. Rozijn, J. G. Scholvinck; 21 v. dito, Schmitz en Fassbender; 37 v. dito, C. Hemmann en Co.; 35 v. dito, W. A. Fuchs en Co.; 470 dooz. Vijgen, Luden en van Geuns; 25 f. Wijn, 342 v., 343 k. Rozijn en 40 z. Galnoten, Order. — Voor Rotterdam: 45 v. Rozijn en 3 k. Gom, F. A. Voigt en Co.; 2 k. dito, C. L. Ringrose en Co.; 40 v. en 80 k. Rozijn, Order.

BENICARLO, Elisabeth, Naatje. — 181 f. Wijn, W. van Diepen Jr.; 4 f. dito, Order.

CETTE, Marianne, Petit. — 12 v. Voorloop, Erve H. Bols; 12 v. dito, Heybrock en Co.; 12 v. dito, Wijnand Fockinck; 21 v. dito en 176 v. Wijn, Order. — Voor Rotterdam: 67 v. Wijn, A. Milders en Zn.; 25 v. dito, L. F. de Bruyn en Co.; 1 v. dito, Order.

GALATZ, Frouwina Elisabeth, de Jonge. — 826 chil. Rogge en 770 Matten, Order.

Aan de leden is rondgedeeld het wetsontwerp *tot goedkeuring van eenige bepalingen van het handelsverdrag, tusschen Nederland en Zwitserland gesloten.* De daarbij te bekrachtigen artikelen behelzen hoofdzakelijk de wederkeerige gelijkstelling der onderdanen en burgers van beide Rijken met die van de meest begunstigde Natie, voor de vergunning tot verblijf, de uitoefening van geoorloofde bedrijven enz. Ook de in- en uitvoer van voortbrengselen en bewerkte artikelen uit Nederland en zijne kolonien in Zwitserland en omgekeerd zal geschieden tegen de regten, waaraan de meest begunstigde Natie is onderworpen, met uitzondering alleen van enkele bijzondere gunsten in de Ned. kolonien toegestaan of nader te verleenen aan de Aziatische Natien van den Archipel. Eindelijk wordt het tijdperk van den duur dezer overeenkomst op tien jaren bepaald, telken reize voor een jaar te verlengen, als een jaar vóór de expiratie geene opzegging heeft plaats gehad.

In de Memorie van Toelichting wordt gezegd dat de wensch tot het sluiten van dit tractaat van de Zwitsersche Regering is uitgegaan, en voorts het belang voor Nederland uiteengezet, meer bepaaldelijk voor Nederlanders die in Zwitserland verblijf wenschen te houden en voor handelsreizigers, die thans nog aan eene belasting zijn onderworpen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 4 Maart.

OVERLEDEN: C. P. Pluygers, d., 12 j. — D. Versloot, wedr. van J. R. de Boer, 65 j. — A. M. ter Haar, jd., 40 j. — A. C. van Deventer, vrouw van J. Heynemans, 53 j. — M. A. J. van Woerden, d., 1 j. — L. Dorst, z., 1 j. — H. Abas, d., 1 j. — E. J. M. Willems, d., 10 m. — I. J. Kisling, d., 3 j. — F. C. Pak, d., 2 j. — W. Oomen, z., 1 m. — C. A. Derek, d., 3 j.

BEVALLEN: W. Tinke, geb. Schuyf, z. — M. Heusden, geb. Bulterman, d. — N. Brutsch, geb. Boer, d. — M. Heyblom, geb. van Emmerik, d. — W. Boogaers, geb. Elperdink, d. — H. A. Muller, geb. Wolfers, d. — E. Rubeling, geb. Schildwacht, d. — A. Metz, geb. Hakkert, d. — A. Lambregs, geb. van Zeelst, z. — P. van Erk, geb. Spanjersberg, d. — C. Verwaal, geb. Terlouw, z. — A. Edenburg, geb. de Heer, z.

GEHUWD: J. Timmerman, jm., 18 j., met J. E. Waltmans, jd., 18 j. — F. H. van Dijk, jm., 24 j., met J. B. Reese, jd., 24 j. — M. den Hertog, wedr., 35 j., met J. Oomen, jd., 40 j. — H. van Krevelen, wedr., 24 j., met M. A. C. Reurs, jd., 26 j. — A. Schortemeijer, jm., 27 j., met C. J. Boogaard, jd., 25 j. — J. H. Broekhans, jm., 28 j., met G. M. van der Pluym, jd., 27 j. — D. Baardman, jm., 22 j., met M. Grevel, jd., 23 j. — D. Eckhart, jm., 21 j., met A. Eggink, jd., 25 j. — C. Feierabent, jm., 46 j., met C. E. van Pelt, weduwe van G. J. Adriaan, 48 j.

VERKOOPING van HUIZEN en ERVEN,
IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,
Woensdag den 4 Maart:

Een Societeits-Gebouw, met Tuin, Loods enz., Lange Warande, 13/400; .... trekg. *f* 16,100.
daarboven *f* 6500, verkocht.
Een Pand enz., Kerklaan, 15/260; .... „ - 7550.
Een Huis enz., Lange Baanstraat, 10/315; „ - 3050.
Een Huis enz., Goudschen Singel, 13/809; „ - 5800.
Een Huis (Koffijhuis NEDERLANDSCH WAPEN) enz., Korte Hoogstraat, 5/301; „ - 26,500.
Een Huis enz., als voren, 5/302; ...... „ - 8400.

250ste Staats-Loterij.

3de Klasse, 3de Lijst.
Trekking op 4 Maart.
GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 25000: N.° 15545
„ „ - 1500: „ 17080
„ „ - 1000: „ 6235 11393 16014 16264
„ „ - 400: „ 2877 3731 9983
„ „ - 200: „ 11718 15315
„ „ - 100: „ 5370 7820 16927

Prijzen van *f* 45:

32	2033	4442	6508	9077	11958	14783	17678
44	2063	4466	6520	9128	12115	14798	17816
49	2095	4469	6524	9177	12130	14874	17845
53	2206	4511	6647	9237	12139	14878	17850
66	2277	4522	6877	9318	12165	14885	17872
76	2336	4535	6907	9509	12199	14905	17915
78	2374	4579	6989	9571	12211	14982	17985
127	2414	4686	7055	9632	12239	15019	18001
164	2473	4707	7099	9774	12297	15035	18082
183	2623	4747	7119	9825	12433	15041	18113
233	2698	4812	7132	9869	12453	15165	18151
276	2703	4823	7182	9878	12478	15211	18213
417	2718	4845	7200	9909	12521	15397	18237
445	2747	4870	7259	10092	12535	15435	18242
446	2788	4908	7263	10095	12574	15499	18269
569	2830	4912	7358	10126	12684	15533	18302
638	2854	4921	7418	10142	12720	15562	18323
652	2862	4940	7458	10194	12745	15565	18325
667	2866	5091	7490	10200	12770	15598	18326
675	2880	5113	7565	10228	12786	15625	18334
722	2953	5121	7616	10303	12833	15629	18342
742	2983	5205	7650	10385	12839	15649	18451
814	3011	5223	7658	10410	12847	15732	18590
840	3019	5276	7724	10439	12879	15862	18610
918	3151	5278	7731	10459	13035	15931	18612
928	3188	5287	7761	10493	13063	15938	18647
953	3298	5318	7785	10534	13186	15962	18714
973	3321	5333	7835	10536	13256	16030	18738
1020	3335	5398	7858	10560	13316	16062	18949
1096	3376	5422	7861	10580	13319	16070	18956
1149	3378	5427	7888	10598	13356	16119	18972
1213	3393	5507	8023	10600	13476	16125	18990
1219	3419	5566	8032	10626	13507	16202	19016
1235	3518	5662	8040	10675	13600	16210	19026
1285	3521	5720	8049	10719	13622	16350	19072
1300	3630	5776	8056	10836	13730	16390	19073
1324	3647	5794	8096	11016	13739	16419	19088
1431	3657	5811	8131	11029	13768	16479	19132
1476	3675	5841	8157	11083	13795	16493	19212
1478	3693	5861	8162	11109	13810	16503	19215
1502	3694	5885	8164	11114	13919	16586	19268
1511	3758	5890	8166	11140	13949	16881	19360
1536	3762	5908	8182	11148	13953	17103	19417
1544	3820	5918	8210	11345	13994	17176	19429
1577	3853	5934	8445	11372	13996	17198	19513
1641	3856	5962	8449	11389	14020	17231	19565
1654	3896	5994	8460	11439	14063	17278	19614
1700	3930	6219	8513	11504	14187	17367	19641
1712	3998	6261	8546	11603	14211	17371	19652
1757	4009	6296	8647	11652	14323	17380	19675
1798	4027	6312	8726	11708	14412	17407	19722
1878	4040	6314	8773	11768	14429	17434	19738
1887	4233	6317	8817	11795	14449	17548	19762
1895	4301	6361	8829	11805	14516	17563	19788
1900	4308	6404	8923	11811	14562	17597	19837
1950	4352	6414	8998	11814	14604	17619	19915
1961	4381	6444	9008	11875	15616	17627	19922
2025	4387	6502	9016	11937			

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SINGAPORE, het Ned. Barkschip Admiraal de Winter, kapit. H. A. Bunnemeijer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA, het snelzeilend, gekoperd Nederl. Barkschip Maarten van Rossem, kapit. J. P. C. Gerrebrands, hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij de Reeders de Heeren van Overzee & Co., of bij de Cargadoors P. A. van Es & Co. en Vlierboom & Suermondt, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

BALTIMORE, het Maryland Fregatschip Ellen Stewart, kapit. C. E. Coffin. Adres bij Wambersie & Zoon.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Scotia, kapitein J. Miskelly. Adres bij Wambersie & Zoon.

BORDEAUX, het Nederl. Kofschip Elisabeth, kapit. T. A. Steffens. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BREMEN, het Nederl. Kofschip Elisabeth, kapit. L. L. P. Bos. Adres bij Seeuwen & Co.

DECIMA en KANAGAWA (na arrivement), het Nederl. Barkschip Juno, kapit. H. W. Nicolai. Adres bij de Reeders C. Vlierboom & Zonen, de Cargadoors Vlierboom & Suermondt en P. A. van Es & Co., alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

GIBRALTAR, het Nederlandsch Schip Fortuna, kapit. J. Hoogerwerf. Adres bij Seeuwen & Co.

KAAPSTAD en PORT ELIZABETH, het Ned. Schoonerschip Enterprise, kapit. H. J. Hut. Adres de Reeders van den Bey & Co., te Amsterdam, en de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer. alhier.

LISSABON, het Nederlandsch Schip de Hoop, kapitein J. Manneken. Adres bij Seeuwen & Co.

MAKASSAR, het Nederl. Barkschip Makassar, kapit. P. Vitringa Coulon, om in de eerste helft van april te vertrekken. Adres bij G. W. Koning Jr., Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, en Canne en Balwe, te Amsterdam.

NEW-YORK, het Bremer Fregatschip Hermann, kapit. F. Kuhlmann. Adres bij Wambersie & Zoon.

PADANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. gekoperd Barkschip Brouwershaven, kapit. A. Huizer. Adres bij de Reeders van Overzee en Co., de Cargadoors Hudig en Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer alhier, en de Coningh en Co., te Amsterdam.

SAMARANG (direct), mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. gekoperd Barkschip Vesta, kapit. A. van der Eyk. Adres de Reeders van Overzee & Co., de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam

STETTIN, het Nederl. Kofschip Antje Jansen, kapit. J. R. Stomp. Adres bij Seeuwen & Co.

STOCKHOLM, het Nederl. Schoenerschip Mina, kapitein A. Koster. Adres bij Seeuwen & Co.

SURINAME, het Nederl. Schoenerschip Economie, kapit. W. F. Leicher. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het Hanoversch Schoenerschip Concordia, kapit. B. R. Ulfers. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

VALPARAISO, het Nederl. gekoperd Driemast Schoenerschip Julia, kapit. J. van der Tas. Adres bij de Bevrachters E. Vögts & Co. en bij Kuyper, van Dam & Smeer.

Vlaardingen.

GIBRALTAR en MALTA, het Ned. Schoenerschip Archipel, kapit. G. van der Gaauw. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Maas, kapit. W. Post. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Oceaan, Kapit. G. van Duffelen. Adres ten Kantore van Kuyper, van Dam & Smeer.

Amsterdam.

KANAGAWA en DECIMA, het nieuw gebouwd gekoperd Nederl. Brikschip Meppel, groot circa 130 gemeten lasten, kapit. S. Stikkel van Dam. Adres de Cargadoors de Vries & Co. alhier en Vlierboom en Suermondt te Rotterdam.

Beursberigten.

AMSTERDAM 4 Maart.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., .. Werk. Schuld 2½ pCt.	63 9/16	63 11/16	63⅝
„ dito dito 3 „	76¼	76 5/16	
„ dito dito 4 „	99½	99 9/16	99½
„ O.-I. Leening 4 „			
„ Amort. Synd. 3½ „			
„ Hand. Maats. 4½ „			
„ Holl. Spw.... „	105		
„ Rijn-Spw.... 4½ „	107		
België, .. Cert. *Rothsch.* 2½ „			
Spanje... Buitenlands.. 2 „	46 1/16		
„ dito 3 „	53½		
„ Binnenlands. 3 „	49 13/16	49⅞	49 13/16
„ Amort. Schuld	27¼		
„ Bew. v. Coup.			
Portugal, Obligatien... 3 pCt.	46⅝	46¾	46¾
„ dito 1856/60. 3 „	45 13/16	45⅞	45⅞
„ dito 1862.... 3 „	45¾	45 13/16	
Rusland, Ob. *Hope en C.* 5 „	101¾	101⅞	101¾
„ dito 1828/29.. 5 „			
„ Cert. 1831/33 5 „			
„ d.° 1840..... 4 „	76¼	76½	76½
„ 2/3/4e Leen.. 4 „	76¼	76½	76½
„ Cert. 5e Serie. 5 „	84		
„ d.° 1855, 6e S. 5 „	90	90 1/16	
„ d.° te Lond. 3 „	57⅞	57 15/16	
„ N. Leen. 1862 5 „	90⅞	90 15/16	
„ Inschr. v. Ass. 6 „			
„ Cert. v. dito.. 6 „	55		
„ Spw.-Actien. 5 „	199½	200	199¾
Polen, ... Aand. 1835.. „			
„ Oblig. ..... 4 „	77¼		
Pruissen, Oblig. 1859.. 5 „	103		
„ Aand. 1854.. 3½ „	229¾		
Oostenr., Ob. *Goll en C.* 5 „			
„ d.° dito 4 „			
„ d.° Met. Oude 5 „	60 13/16	60 15/16	60⅞
„ d.° Metalliek. 2½ „	31 3/16	31¼	31 3/16
„ d.° N. te Ams. 5 „	80½	80⅞	80⅞
„ d.° Nat. Met.. 5 „	66 1/16	66 3/16	66 3/16
„ W. Ad. fl 250 4 „	242½		
Braziliê, 1824, £ 100.. 5 „			
Equador, Oblig. 1855.. 1 „	16		
Venez.,.. Obligatien... 2 „	23 7/16	23½	
„ Uitgestelde. 1 „	12⅛	12 3/16	
Grenada, Obligatien... 2 „	31½	31¾	31½
„ Uitgestelde.. 1½ „	8 3/16	8⅜	8 3/16
Mexico,.. Obligatien... 3 „	30⅞	31	30⅞
Illinois 7 „	76¾	78	78

Holl. Spw.-Leen., 4½ pc., 101¼. Rijn-Spw., 2de Leen., 4½ pc., 100½. Rusland, Cert. bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 90⅜, ½, ½; Spw.-Actien, 4 pc. 177; Hypoth., 4½ pc., 75½, 76, 75½. Oostenrijk, Ween. Aand. 1860, 5 pc., 482½, 483; Fr. Oost. Spw.-Obl. bij Hope. *f* 130½. Oostenr. Loten, *f* 137, ½. Italië, 5 pc., 64; Zuid-Italiaans. Spoorw.-Oblig., 106½. Grenada, Gest. 14 1/16; dito Uitg. Gest., 7 3/16, ⅛, ⅛; dito Hect., 78, 79 c. Vereen. Staten, 5 pc., 61, 62½, 62½; dito 6 pc., 65, 65½, 65½. Griekenl. Oblig., 5 pc., 18½, ½, ⅛; dito Coup., *f* 2 13/32, *f* 2 7/16. Turkije, Binnenl., 6 pc., 38 11/16, 13/16, 11/16. Nation. Hypotheek-Bank, 99½.

Beleening 3, Prolongatie 3 a 3½, Disconto 3½ pc.

De meeste, zoo binnen- als buitenl. fondsen, leverden heden niets meldenswaardig op. Van de laatsten verdienen alleen eenige vermelding Oostenrijksche, die, bij tamelijk levendigen handel, iets beter in prijs bleven, terwijl al de overigen genoegzaam onveranderd bleven. Van Amer. fondsen hebben 5 en 6 pcts. Amerika en Illinois spoorwegen (waarschijnlijk op de berigten uit Amerika nopens de conscriptie) allen gevoelige dalingen ondervonden; de 5 pcts. Amerika en Illinois hebben zich ten slotte echter aanmerkelijk hersteld, doch bleven evenwel nog veel onder de vorige prijzen. De overige soorten waren lusteloos.

Laatste prijzen ten 5 ure: Oostenrijk, Metall., 5 pc. 60⅞; dito Nation., 5 pc., 66⅛. Vereen. Staten, 5 pc., 61¾; dito 6 pc., 65.

ROTTERDAM 4 Maart.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt	63 11/16		
„ dito dito 4 „	99½		
„ Handel-Maats. 4½ „	141¼	cont.	
Portugal.. Oblig. 1856/62. 3 „	45⅞		
Rusland.. Obl. 1828/1829. 5 „	100¾		
„ Obl. St. 1855. 5 „	90		
„ d.° Spw.-Ad.. „	199¾	200	200
Oostenr... Obl. in Metall. 2½ „	31	31 1/16	31
„ dito dito 5 „	60 11/16		
„ d.° Nationale. 5 „	65⅞	66	66
„ Ad. fl. 250, 1854 *f*	243		
„ Priorit. Loten. *f*	138		
Venez.... Oblig. ...... 1 „	12¼		
Grenada.. Obl. Gestemp.	14¼		
„ Uitgest. ..... 1½ „	8 3/16	8¼	8 3/16
Mexico... Obl......... 3 „	31 3/16	31¼	31 3/16
Griekenl... Obl......... 5 „	18⅜		
Turkije... Binnenl..... 6 „	38⅝		
Amerika, Vereen. Staten 5 „	62⅛	62½	62⅛
„ dito .... 6 „	65¾	66	65⅞

Voor Russische Spoorweg-Aandeelen en Oostenrijksche fondsen bestond tot verhoogde prijzen tamelijk veel kooplust. Zuid-Amerikaansche bijna algemeen in flaauwe stemming. 5 en 6 pcts. Vereenigde Staten verdienen mede bijzondere vermelding; hunne dalende beweging maakte heden grooten voortgang.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Nederl., Werk. Schuld, 2½ pc., 63⅝. Spanje, Cert.-Coup., 91 5/16. Port., Oblig. 1856/62, 3 pc., 45⅞. Rusl., Spoorweg-Aand., *f* 200. Oostenr., Metall. Oude, 5 pc., 60⅞, 15/16, ⅞; dito Nation., 5 pc., 65 15/16; dito Nieuwe Amst., 5 pc., 80½. Amerika, Vereen. Staten, 5 pc., 61½; dito dito, 6 pc., 65⅞, ½, ⅜. Turkije, Binnenl., 6 pc., 38⅜. Illinois, Oblig., 7 pc., 78, 78¼, 78. Galveston, Spoorw.-Stellen, 8 pc., 23½.

LONDEN 3 Maart.

5 pc. Cons. cont.	92½ a	92⅝	3 pc. Rusland..	59 -	61
3 pc. Braziliê...101	-	103	5 pc. Sardinië..	83 -	84
id. 4½ pc 1860..	93 -	94	3 pc. Spanje...	53½ -	53¾
6 pc. Buen.-Ayr.	93 -	95	2 pc. idem.....	46½ -	46¾
idem Deferred..	37 -	39	idem Passive...	27½ -	27¾
Equador.......	16½ -	17	id. Com.-B.....	10½ -	10¾
5 pc. Grieken..	19½ -	19¾	6 pc. Turkije..	89 -	90
id. Coupons....	8⅞ -	9	6 pc. idem 1858.	72½ -	72¾
2 pc. N. Gren.	33 -	33½	6 pc. idem 1862.	69¾ -	70½
id. Afgestemp...	— -	—	4 pc. idem geg..101	-	102
id. Uitgestelde..	7½ -	7⅞	3 pc. Venez...	23⅞ -	24½
Land-Warrants.	— -	—	1½ pc. Deferr...	12 -	12½
3 pc. Mexico...	32½ -	32¾	5 pc. Italië 1861	69 -	69½
4½ pc. Peru....	88 -	89	2½ pc. Holland.	65 -	66
3 pc. idem.....	87 -	88	4 pc. idem.....101	-	103
3 pc. Port. 1853	47 -	47½	Wissel Amst. krt. 11.15½ a 16		
5 pc. Rusland..	94½ -	94¾	idem 3 m......11.17½ a 18		
4½ pc. idem....	91 -	93	idem Rott. 3 m.. 11.17½ a 18		

Eng. fondsen vast, zonder veel handel; buitenlandsche meerendeels geanimeerd, met neiging tot rijzing.

PARIJS 3 Maart.

Frankrijk 3 pc. a cont. 70, 69.75; dito op ultimo 70.25, 70.10; dito 4½ pc. a cont. 99; dito op ult. —; Fr. Bank-Actien 3370; Crediet Mobilier 1230, 1220; Noorder Spoorw. 1035, 1042.50; Fr. Oost. Spw. 510, 515. Russ. Spoorw. 423.75. Italië 5 pc. 69.50. Spanje 2 pc. —; dito Binnenl. 3 pc. —; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe 52½; dito Passive 27½.

Bij aanvankelijk gunstige stemming sloten de prijzen echter iets flaauwer.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 4 Maart.

Lijmvleesch. De 42 b. Buenos-Ayres werden heden in veiling verkocht van 12½ tot 15 c.

SCHIEDAM 4 Maart.

Granen. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Petersb *f* 235 3/m., 143 ℔ Arch. *f* 228 6/w. Gerst, 127 ℔ Cours. *f* 182 6/w.; 132 ℔ N. dito *f* 198 6/w.; 127 ℔ Libau *f* 184 6/w.; 129 ℔ dito *f* 188 6/w.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust *f* 13.25.
Jenever, „ „ „ „ „ „ 18.75.
Amst. Proef „ „ „ „ „ „ 20.—.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel.................. „ 1.80.

AMSTERDAM 4 Maart.

Wijn. Van de gisteren geveilde ca. 187 oksh. Medoc, gewas 1861, zijn 16 kav. verkocht tot £ 40½, en de overige opgehouden tot £ 40½ a 40½; circa 5 oksh. dito Moer, verkocht tot £ 30½.

Arak. Heden bij inschrijving tot geheimen prijs afgedaan 77 legg. per Star of the North.

Granen. Tarwe flaauw: 124/128 ℔ Donau *f* 220, 232. Rogge dadelijk onveranderd: 120/124 ℔ Galatz *f* 212, 223; 119 ℔ Taganr. *f* 211, 120 ℔ mind. dito *f* 207; op levering iets lager: Maart *f* 189; Mei *f* 191; Oct. *f* 197, 196, 195. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden enz. Raapolie op 6/w. *f* 53½; vlieg. *f* 52½; 1 Mei *f* 51½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 45½. Lijnolie op 6/w. *f* 44½; vlieg. *f* 43½; 1 April *f* 43; 1 Mei *f* 43½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42½, 42½. Hennepolie op 6/w. *f* 47½; vlieg. *f* 46. Raapkoeken per 1040 st. *f* 85, *f* 90. Lijnkoeken per 104 st. *f* 11½, *f* 14½.

Vetwaren. Bruine Levertraan *f* 52 a *f* 53; blanke *f* 56 a *f* 58. Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 13½. Ansjovis 1862r *f* 10, 1861r *f* 8, 1860r *f* 7½, 1859r en 1858r *f* 4½.

Vee. Kalveren 1ste kwal. *f* 50 a *f* 70, 2de kwal. *f* 40 a *f* 60, 3de kwal. *f* 30 a *f* 50, Schapen *f* 20 a *f* 28; Varkens 46 a 50 c. per N. ℔.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden: *Katoen.* Middl. Orleans 21, dito Georgia 20, fair Dhollerah 15¾; ongeveer 3000 b. werden afgedaan. Het nieuws per Europa had geen invloed; de prijzen zijn laag en weinig vraag voor speculatie.

LONDEN 3 Maart.

Suiker flaauw; van West-Ind. werden 361 v. afgedaan. 600 z. goed crystall Mauritius bedongen 40/6; 4932 z. dito n.° 12 voor raffinaderij zeilende 24/. Geraffin. flaauw tot vorige prijzen. — *Rum.* Demer. mooi 1/7, goed dito 1/6½. — *Koffij.* Native Ceylon vast, goed en mooi ord. 73/ a 74/; Plantation vast, laag middl. a middl. grof grijsachtig 86/6 a 89/6, goed ord. bruin 76/6. — *Cacao.* Guayaquil 57/. — *Thee* flaauw; in veiling werden 15,591 kisten aangeboden, waarvan 3818 k. verkocht werden; prijzen zijn wel iets lager. — *Rijst.* Mooi wit Beng. 3 d. lager, goed middl. mooi wit bedong 12/ a 13/6, middl. en goed middl. oud hard 10/6, Ballam en Moonghy 8/6 a 8/9. — *Katoen* flaauw. — *Indigo.* Guatemale iets hooger. *Lijnzaad* flaauw. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer flaauw 54/. Tin vast, Straits 122/6 a 124/. — *Oliën.* Lijnflaauw 43/, Julij/Dec. 40/; Raap- stil, buitenl. 52/; Patent- 55/; Cocos- en Palm- stil; Terpentijn- stil 97/ en 112/; Petroleum- stil 1/8. — *Talk* flaauw; loco 43/9, Maart 43/6, April/Junij 43/9, Oct./Dec. 46/6.

Men noteert de volgende *Kolenvrachten*:

	Van Newcastle Kolen per Keel	Van Wallis Kolen per Ton
naar Suez................	£ 55 a —	— a —
„ Aden..................	„ 40 - —	— - —
„ Kaap de Goede Hoop.	„ 28 - 30	28/ - —
„ Mauritius............	„ 26 - 27	25/ - —
„ Kurrachee............	„ 36 - 37	35/ - 36/
„ Bombay..............	„ 26 - —	24/ - —
„ Point de Galle........	„ 27 - 28	30/6 - —
„ Madras..............	„ — - —	26/ - —
„ Calcutta............	„ 27 - 28	24/ - —
„ Singapore............	„ 27 - 28	26/ - 27/6
„ Java................	„ 26 - 27	— - —
„ Manilla..............	„ — - —	27/6 - —
„ Hong Kong..........	„ 38 - —	38/ - 40/
„ Shanghae............	„ 48 - 50	49/ - 50/
„ Melbourne en Sydney.	„ 35 - —	— - —
„ King George Sound...	„ 30 - —	— - —
„ Adelaide............	„ 35 - —	— - —
„ Nieuw Zeeland........	„ 35 - —	— - —

LIVERPOOL 2 Maart.

Koloniale Artikelen flaauw. — *Suiker.* Gekl. Manilla 19/, Havana bruin 20/6. — *Koffij.* Port au Prince zeil. 72/.

ANTWERPEN 3 Maart.

Koffij zeer vast. — *Granen.* Tarwe stil; Stettin *f* 12½, inl. per Mei *f* 12⅞, Rogge inl. per April *f* 7⅞. — *Oliezaden* stil. — *Krenten* vast, er is echter minder kooplust tot de hooge prijzen, Zantische *f* 6½ a ½. — *Hop.* Aelst 1862 fr. 80. — *Reuzel.* Amerik. *f* 23½.

HAVRE 1 Maart.

Katoen. De verkoopen gisteren bedroegen in het geheel 1900 b. — *Koffij.* Haiti Gonaives fr. 93. — *Potasch.* Prima Amerik. fr. 40 a ½. — *Reuzel.* Amerik. eetb. fr. 50½. — *Klaverzaad.* Oude Amerik. fr. 115. — *Campechehout.* Haiti Gonaives fr. 5.75.

2 Maart.

Katoen stil tot onregelmatige prijzen. — *Koffij* zeer vast. — *Suiker* stil.

HAMBURG 3 Maart.

Koffij. De telegrafische berigten van Rio-Janeiro bleven zonder invloed op onze markt. — *Raapolie* tot lagere prijzen vast; per Mei 32.2, per Oct. 30.2. — *Granen* stil; Rogge, van Dantzig 80 ℔ per voorjaar tot 75 rth. bco. willig te koopen.

GENUA 28 Februarij.

Koffij zonder handel tot vaste prijzen. — *Suiker* nominaal onveranderd; geraffin. flaauw. — *Olijvenolie* flaauw, alleen voor buitenl. soorten was eenige meerdere vraag tot iets lagere prijzen; Riv. Pon. eetb. nieuwe 80 a 81, dito fine en mi fine 87 a 84, dito gew. 72 a 73, Riv. Levant eetb. 80, dito gew. 65 a 66, Sardin. gew. 72 a 73, Tosk. fine en mi fine 96 a 98, dito infer. 80 a 81; verkoopen der week 2580 v.: voorraad 15,380 v.

FERNAMBUCQ 14 Februarij.

Suiker. Witte 2800 a 3000, bruine 2000 a 2100. — *Katoen* 17200 a 17800. — *Wissel* op Londen 27½ a ¾.

BAHIA 12 Februarij.

Katoen 19000 a 21000 r. — *Suiker.* Witte 2500 r., bruine 1900 r. — *Wissel* op Londen 27⅞ a 28.

BUENOS-AYRES 27 Januarij.

Huiden. Saladeros gez. Ossen- rl. 41. Aangevoerd werden 13,200 stuks en 40,200 st. werden verkocht. Droge voor Duitschland ½ Ossen- en ½ Koe- rl. 44, voor Noord-Amerika rl. 37. Er werden 65,300 st. verkocht en 23,809 naar het Kanaal en het Vasteland verscheept. De voorraad bestaat uit 75,000 stuks.

INVOER-ARTIKELEN. *Jenever* in kelders rl. 14, dito in damejeannes rl. 10½. — *Vrachten.* Naar Antwerpen droge Huiden 100/, gez. dito naar het Kanaal 60/. — *Wissel* op Londen 67/.

VALPARAISO 17 Januarij.

INVOER ARTIKELEN. De handel blijft voortdurend zeer stil. *Suiker.* Geraff. Holl. $ 2.75 a 2.81. — *Papier.* Fransch Propatria formaat $ 1 a 1.12. Postpap. $ 1 a 1.50, Drukpap. $ 4, Pakpap. 94 a $ 1. — *Kaarsen.* Spermacetie 50 c., Compositie 25 a 29 c.

UITVOER-ARTIKELEN. *Koper* $ 17. — *Huiden.* Gedr. n.° 1 $ 13.75 a 14.50, n.° 2 $ 11.50 a 12; Schapenvellen $ 5. — *Wol* met geringen voorraad; vette $ 10 a ½, Merinos $ 18 a 19. — *Talk* $ 11. — *Cacao* $ 11. — *Koffij* $ 22 a 24. — *Tin* te Arica $ 25. — *Salpeter* te Iquique $ 1.85. — *Salseparilla* $ 25 a 26. — *Vrachten* naar Engeland £ 2.10. — *Wissel* op Londen 45 a ½ d., Parijs fr. 4.65 a 4.75.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, ons jongste Kindje WILLEMINA JOHANNA, 8 maanden oud.

Rotterdam W. MOENS.
3 Maart 1863. J. G. MOENS,
Eenige kennisgeving. TROMP.

Voor de hartelijke bewijzen van deelneming in onze smart, betuigen wij onzen vriendelijken dank.

P. F. HUBRECHT.
1 Maart 1863. M. HUBRECHT,
PRUYS V. D. HOEVEN.

PIANO—HANDWERKEN.

Tegen 1 April a. s. VERLANGT men op een Dorp, in de nabijheid van Rotterdam, eene **JUFVROUW**, van de P. G., die lust en geschiktheid heeft om aan eenige Meisjes eene **beschaafde opvoeding** te helpen geven.

Zij moet geëxamineerd zijn in de **Handwerken** en bedrevenheid hebben om **Piano-Onderwijs** te geven.

Brieven *franco*, onder letter C, bij de Boekhandelaars J. VAN BENTUM en ZOON, te Gouda.

Von königl. sächs. Medic.-Polizeibehörden geprüft und genehmigt und

Prof. Dr. BOCK

empfohlen:

Robert Freygang's
Eisen-Liqueur
und
EISEN-MAGENBITTER

für Blasse (Blutarme), Magere, Muskel- und Nervenschwache, auch Verdauung befördernd.

Allein fabrizirt auf **Veranlassung** des **Prof. Dr. Bock** von

Leipzig. Robert Freygang.

Wo noch keine Verkaufsstellen, können beide Liqueure **durch jede Buchhandlung** von mir bezogen werden. Gebrauchsanweisungen daselbst gratis.

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE
CHs. COUCKE,
515, Hoogstraat.